

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2021-01-31

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Så kallade ”klimatförändringar”

En kombinerad kvantitativ och kvalitativ studie om
klimatskepticism i de alternativa medierna Fria Tider och
Samhällsnytt

Författare: Nils Arnell och Johanna Blomberg

Handledare: Maria Edström

Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title: Så kallade “Klimatförändringar”
Authors: Nils Arnell and Johanna Blomberg
Level: Bachelor thesis in Journalism
Term: VT 2021
Supervisor: Maria Edström

There is a growing interest and understanding of the global climate crisis and the effect that it has on the world. Through this growing interest, there has correspondingly been an increased amount of attention that the climate question has been given in media. The purpose of the study is to research how the journalism of climate change is portrayed in the alternative online newspapers *Fria Tider* and *Samhällsnytt*. Both of these news sources have a right-wing nationalistic context. Through previous research, it is known that there is a strong correlation between right wing nationalism and denying the concept of climate change. The theoretical points that we have decided to base our analysis on are logic within media, the deign theory and the ideologically critical perspectives. By using these, we will get a better understanding of the research that we acquire.

We decided to divide the research into three parts. The first phase, the mapping phase, gave us answers to our quantitative research question. Within this stage, we wanted to find out to what extent *Fria Tider* and *Samhällsnytt* respond and report to climate change. In the second phase, the qualitative phase, we were able to obtain articles concerning climate change. We then analysed these extensively through a critical discourse study. In the third and last phase, the deepening phase, we researched the most prominent parts to see if the same details and elements were apparent in previously published articles. From here we analysed using the same three factors: diction, favoritism and imagery.

The study shows, in the mapping phase, that climate issues are a low priority, making up around just one percent of the total articles published on both sites under the span of a three-month period. The selection of articles presented on the issue, followed by the critical discourse analysis, showed that the articles in fact had very little to do with actual climate change. Instead, the articles in *Samhällsnytt* often gave way to criticism towards renewable energy while the articles in *Fria Tider* focused on the actions of activists and politicians or new rules and legislations, often with a significant focus on the opposing voices.

The second phase of the research showed remarkable language details, especially with the use of quotation marks, questioning terms about climate change and displaying an unserious view of the people associated with the issue. People with a critical voice towards climate activists or politicians implementing climate regulations were given a lot of space in both media. Images were used in the articles to portray Greta Thunberg in an unprofessional manner. The research also showed that in most articles, critical voices towards people fighting for climate action were prioritized.

The third phase confirmed our previous research. However, just as in the second phase, images in *Samhällsnytt* were used in an objective manner. Unprofessional images of Greta Thunberg were less frequent in the third phase.

Our study concludes that both *Fria Tider* and *Samhällsnytt* are skeptical to climate change being caused by human activity and about acknowledging the concept of a climate crisis.

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
2. Bakgrund	7
2.1 Alternativa medier i Sverige- Samhällsnytt och Fria Tider	7
2.2 Klimatförändringar	8
2.3 Begrepp	8
3. Tidigare forskning	10
3.1 Alternativa medier	10
3.2 Svenska alternativa mediers publik	10
3.3 Klimatrapportering	12
3.4 Klimatskepticism	13
3.5 Klimatskepticism i alternativa medier	14
4. Teoretiska utgångspunkter	15
4.1 Medielogik	15
4.2 Gestaltningsteorin	15
4.3 Ideologikritiskt perspektiv	15
5. Syfte och frågeställningar	17
6. Metod, material och urval	18
6.1 Urvalsdiskussion- Nätets begränsningar	18
6.2 En undersökning i tre delar	18
6.3 Kartläggningsfasen- Kvantitativ innehållsanalys	19
6.4 Kvalitativa fasen	20
6.5 Fördjupningsfasen	21
6.6 Metoddiskussion	21
6.6.1 Språkdetaljer och användning av citattecken	21
6.6.2 Bildanalys	22
6.6.3 Gynnande och missgynnande	22
6.6.4 Partiskhet och neutralitet	23
6.7 Validitet och reliabilitet	23
7. Resultat	26
7.1 Kartläggningsfasen- ämnesval	26
7.2 Analys av aktörers roll, språkdetaljer och val av bilder	27
7.2.1 Aktörer, ämnen och gynnande	27
7.2.2 Bildanalys	29
7.2.3 Språkdetaljer	31
7.3 Fördjupningsfasen	32
7.3.1 Samhällsnytt	32
7.3.2 Fria Tider	33
8. Slutdiskussion och analys	35
8.1 Urval och prioritering	35
8.2 Greta Thunberg	36
8.3 Likheter och skillnader	37

8.4 Klimatskepticism eller klimatförnekelse	38
8.5 Förslag på vidare forskning	38
9. Referenser	40
Bilaga 1: Analyserade artiklar	23
Bilaga 2: Kodschema	41

1. Inledning

Klimatet förändras drastiskt. Jorden närmar sig en genomsnittlig global uppvärmning på 1.5°C, en gräns som medlemsländer i FN genom Parisavtalet bestämt sig för att försöka att inte korsa. Med FN:s klimatpanels, Intergovernmental Panel of Climate Change (IPCC), forskning som grund har Mercator Research Institute on Global Commons and Climate Change skapat en så kallad *Carbon Clock* som beräknar hur mycket koldioxid vi kan släppa ut innan vi når en global genomsnittlig uppvärmning på 1.5°C (MCC, 2020). Mercator Research Institute hävdar att vi har mindre än sju år på oss innan vi når den gränsen om vi fortsätter släppa ut lika mycket koldioxid som vi gör globalt i nuläget. Trots det ökar utsläppen och klimatkrisen präglar politiken och samhällsstrukturer världen över (EU Science Hub, 2020). Greta Thunberg med *Fridays for future* och andra klimataktivister gör sina röster hörda världen över genom klimatstrejker för att visa sin ståndpunkt och få världens ledare att agera.

Det råder en konsensus bland klimatforskare om att den globala uppvärmningen är en följd av människans påverkan på klimatet, genom utsläpp av växthusgaser (IPCC, 2018). Trots att klimatkrisen är ett globalt problem har dess legitimitet och allvar politiserats. Enligt en undersökning från Reuters Institute anser endast 25 procent av svenska väljare som röstar höger att klimatet är ett väldigt allvarligt problem (Reuters Institute, 2020). Vi misstänker att kontrasten kan vara större ju längre högerut man rör sig på den politiska skalan då studier visat att i USA och Norge har man kunnat se en tydlig koppling mellan högernationalism och klimatförnekelse (McCright & Dunlap, 2011, Hultman m.fl, 2018).

Rapporteringen kring klimatförändringar är viktig för att privatpersoner och politiker ska kunna bilda sig en uppfattning om hur klimatkrisen ser ut och vad som görs för att lösa den. Att som nyhetsredaktion lyssna till den övervägande majoriteten av forskare är viktigt för att få en så rättvis, korrekt och saklig rapportering om klimatförändringar som möjligt.

I svenska medier finns det alternativa medier som befinner sig långt höger politiskt och som präglas av högernationalistiska ideal. Två av dessa är *Fria Tider* och *Samhällsnytt*. På grund av tidigare forskning finns det anledning att tro att dessa medier präglas av klimatförnekelse eller klimatskepticism. I den här uppsatsen ska vi därför undersöka om klimatrapporteringen är neutral hos dessa medier och om det finns bakomliggande ideologiska strukturer som styr materialet. Vi ämnar även undersöka i vilken utsträckning som det rapporteras kring klimatfrågan och vad rapporteringen handlar om. Till sist önskar vi avgöra, baserat på vår forskning huruvida dessa medier präglas av klimatförnekelse eller klimatskepticism.

2. Bakgrund

2.1 Alternativa medier i Sverige - Samhällsnytt och Fria Tider

För att göra vår undersökning med fokus på alternativa medier var det viktigt för oss att kunna precisera vilka nättidningar som ingår i denna kategori. Vi utgår ifrån Kristoffer Holts tolkning av begreppet att svenska alternativa medier tar ett aktivt ställningstagande mot traditionella medier och invandring (Holt, 2016).

I studien *"Alternativmedier"? En intervjustudie om mediekritik och mediemisstro* intervjuar Holt tolv personer som får representera nio olika nyhetssidor som Holt menar kategoriseras som invandringskritiska alternativmedier (Holt, 2016). Där medverkar bland andra Mats Dagerlind för *Avpixlat* (nu *Samhällsnytt*) och Widar Nord för *Fria Tider*. Holt kommer fram till att det är svårt att hitta en gemensam nämnare för de medierna då varken motiv eller ideologi överensstämmer för de representerade. Det som förenar dem är kritiken och misstro mot massmedier och deras syn på rapporteringen kring invandring. *Fria Tiders* Chefredaktör Widar Nord anser tidningen vara av ideologin frihetligt konservativ. Statens medieråd klassade 2013 sajten som en del av "den radikala högerpopulistiska nätmiljön". Enligt Reuters digital news rapport från 2019 hade *Fria Tider* en räckvidd på 11 procent av de digitala läsarna. *Samhällsnytt* hade samma år en räckvidd på 9 procent, jämförelsevis med rikstäckande tidningar som Dagens Nyheter som digitalt nådde uppskattningsvis 8 procent. Denna undersökning visar på att de alternativa medierna når många läsare per vecka vilket kommer med en stort inflytande på samhället (Reuters Institute, 2018).

Samhällsnytt är efterföljaren till bloggen *Avpixlat*. Namnbytet skedde 2017 med anledning av att grundaren Kent Ekeröth, tidigare riksdagsledamot för Sverigedemokraterna, ville skapa en ny sajt som var bredare och mer täckande än vad den tidigare bloggen varit. Ansvarig utgivare och chefredaktör för *Samhällsnytt* är Mats Dagerlind, som hade samma position på *Avpixlat*.

Samhällsnytt förklarar deras roll i mediasverige såhär: *Vi specialbevakar de områden där etablissemangsmedia uppvisar underlåtenhetsför syndelser, men fokuserar också brett på allmän nyhetsjournalistik.* Kent Ekeröth äger även föreningen *Sverigevänliga intressen* som står bakom både domänen för *Samhällsnytt* och *Avpixlat*. Återupprepande kopplingar till Sverigedemokraterna syns på webbtidningen, inte minst genom skribenters och ledningens politiska tillhörighet. *Samhällsnytt* och Sverigedemokraternas nära relationer bekräftar Kent Ekeröth i en intervju i radioprogrammet *Medierna*, Sveriges Radio. Han menar på att de båda bygger på samma frågor och samhällsperspektiv (Freje Simonsson, 17 april 2020). 2020 valde *Samhällsnytt* att ansöka till medieombudsmannen om att få ingå i det medieetiska systemet och blev sedan godkända. Detta ställer ett krav på att *Samhällsnytt* ska följa de publicistregler och yrkesregler som ingår i "Spelregler för press, radio och TV". *Fria Tider* som står utanför systemet har inte detta krav på sig och får i och med det större spelrum i vad de väljer att rapportera om och inte.

Samhällsnytt har onekligen en stark koppling till Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna är själv ett parti som hamnar långt till höger på det politiska spektrumet, i jämförelse med andra svenska riksdagspartier. De har även en nationalistisk profil. Enligt

Sverigedemokraternas informationsassistent Victoria Dahlqvist (personlig kommunikation, 11 november 2020) så betecknar partiet sig själva som ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Det är därför rimligt att anta att *Samhällsnytt*, som dessutom har samma ledning som *Avpixlat*, präglas av en högnationalistisk ideologi.

Enligt Reuters Institute är *Fria Tidens* läsare långt till höger, rent politiskt, jämfört med andra svenska läsare (Reuters Institute, 2018). Det är rimligt att anta att en högerpolitisk publik lockas av en högerpolitiskt präglad tidning. *Fria Tider* visar även tydlig högerpolitisk ställning på hemsidan och när man söker efter hemsidan på Google. På Google dyker en slogan upp bredvid namnet på tidningen: *Mediesverige behöver en rak höger*. På hemsidan uppmanas man att "Ge mediesverige en rak höger" genom att bli prenumerant. Vi misstänkte att även denna tidning präglades av nationalistiska ideal efter att ha bläddrat igenom deras artiklar. Ett stort antal av deras artiklar handlade om invandring och kriminalitet. Överlag målade de upp en negativ bild av Sveriges invandringspolitik, etablerade nyhetsmedier och de flesta partierna i riksdagen.

2.2 Klimatförändringar

Klimatförändringar är ett välkänt begrepp som handlar om de förändringar som sker med jordens havsnivå, medeltemperatur och nederbördsfördelning (Nationalencyklopedin, 2020). Klimatförändringar har alltid förekommit och kommer alltid att ske. Klimatet förändras idag drastiskt och enligt FN:s klimatpanel IPCC (Intergovernmental Panel of Climate Change) så finns det en 95 procentig sannolikhet att de förändringarna vi ser idag är orsakade av oss människor (IPCC, 2018). Klimatförändringarna vi ser idag är med största sannolikhet orsakade av utsläpp av gaser såsom koldioxid och metan. Dessa gaser släpps exempelvis ut när vi brukar och förbränner resurser som kol och olja. Gaserna stannar kvar i atmosfären och bidrar till att jordens medeltemperatur stiger.

Den globala befolkningen har tredubblats de senaste 70 åren och det gör också att utsläppen orsakade av oss människor har ökat, likaså temperaturen. Enligt IPCC har den globala medeltemperaturen redan ökat med 1°C sedan omkring år 1800. Men nu börjar det närma sig en genomsnittlig global uppvärmning på 1.5°C. IPCC hävdar att vi bara har omkring sju år på oss innan vi når den gränsen om vi fortsätter släppa ut lika mycket koldioxid som vi gör i nuläget, globalt (IPCC, 2018). Den stigande temperaturen kommer att påverka jordens klimat och kan ha förödande konsekvenser. En ökning med 1.5°C kommer bland annat orsaka fler och värre stormar globalt och en minskning av jordens korallrev med 70-90 procent. En ökning med 2°C kommer vara ännu mer förödande (IPCC, 2018).

År 2016 tecknades Parisavtalet av FN:s medlemsländer för att hålla den globala temperaturen väl under 2°C och försöka begränsa uppvärmningen till 1.5°C (FN, 2015). Avtalet är lagligt bindande och de 196 länder som undertecknat avtalet förväntas minska sina utsläpp av växthusgaserna för att nå målen. Sverige är ett av länderna som har skrivit under. Avtalet ställer krav på samhällsförändringar på en avsevärd nivå för att man ska nå målen (UNCC, 2020).

2.3 Begrepp

För att underlätta läsningen och förståelsen av denna uppsats ska vi förklara några centrala begrepp som återkommer igenom hela uppsatsen. Genom en begreppsförklaring vill vi visa

att dessa begrepp skiljer sig åt i betydelse och inte är synonyma vilket vi har sett en tendens av i användningen av dem.

Alarmist: Med detta begrepp menar vi att utgå från Nationalencyklopedins förklaring av begreppet. Förklaringen lyder: person som (på ett överdrivet sätt) varnar för faror och olyckor och därmed riskerar att skapa onödigt panik (NE, 2020).. Alltså att man överdriver en fara eller annan händelse inte för att informera utan för att väcka uppståndelse och rädsla.

Aktivist: Begreppet aktivist beskrivs som en handlingsinriktad medlem av ett parti eller annan organisation, t.ex. ”partiaktivist”, ”miljöaktivist” eller ”djurrättsaktivist” (NE, 2020). Det är någon som gör en praktisk handling med syfte att göra en samhällsförändring. I denna uppsats kommer aktivist mest förekomma i formen av klimataktivist.

Fler begrepp som återkommer i uppsatsen är:

Förnybar energi: En flödande energikälla eller förnybar energikälla som direkt eller indirekt baseras på naturliga energikällor och därigenom förnyas i samma takt som de används (NE, 2021).

Klimatförändring: Enligt Nationalencyklopedin är klimatförändringar en varaktig förändring i klimatsystemet som uppenbarar sig i ökad medeltemperatur, nederbördsfördelning och havsnivåer (NE, 2021). I denna uppsats ligger fokus på klimatet och inte miljöfrågan. Miljöförstöring är förändringar av naturen som är orsakade av mänskliga påverkningar medan klimatförändringarna är konsekvensen av detta som påverkar allt liv på jorden.

3. Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras den tidigare publicerade forskning som ligger till grund för vår studie. Det finns gott om forskning kring alternativa medier och även om klimatförnekelse och klimatskepticism. Det finns också tidigare forskning om kopplingen mellan klimatförnekelse och högernationalistiska grupper. Följande ämnen och publikationer utgör en god grund för vår studie.

3.1 Alternativa medier

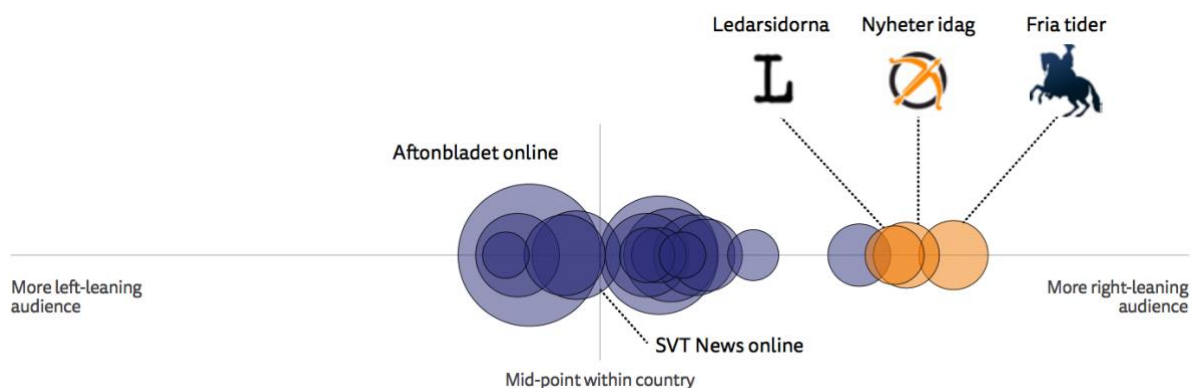
Centralt för vårt arbete är begreppet *alternativa medier*. Redan 2002 belyste Chris Atton, professor i media och kultur på Edinburgh Napier University, begreppet i sin bok *Alternative Media*. Atton menar att det är svårt att definiera begreppet och att en del definitioner är orättvist kritiska gentemot de utpekade medierna. Gemensamt för de olika definitionerna är att de vill belysa något som etablerade medier inte åskådliggör och att de inte delar samma verklighetsuppfattning. Atton drar slutsatsen att en viktig lärdom av alternativa medier är att vara självreflektiv, ifrågasätta vad man rapporterar om och vilken verklighetsbild man målar upp (Atton, 2006).

Kristoffer Holt, docent i medie- och kommunikationsvetenskap, har gjort ett flertal studier kring alternativa medier i Sverige. Holt menar på att den svenska och internationella definitionen av begreppet skiljer sig. I Sverige förknippas alternativa medier med invandringskritiska medier samt går emot det politiska och mediala samhällsskiktet. Holt har definierat begreppet så här: ”...en självpåtagen benämning som signalerar ett motsatsförhållande gentemot de traditionella medierna ('gammelmedia'), som av många verksamma skribenter inom denna sfär anses brista i sin bevakning av samhället genom att till exempel undvika att rapportera om sociala problem relaterade till invandring” (Holt, 2016, s. 416). Holt menar även att det används som ett paraplybegrepp för medier som vill konkurrera och utmana det som syns på etablerade kanaler. Holt betonar att begreppet används främst i forskningssammanhang men att det är många som är skeptiska till begreppet då de håller fast idén om ett utanförskap. Han menar även att begreppet kan uppfattas som att de alternativa medierna är möjliga att ersätta de traditionella. Begreppet skulle alltså kunna antyda på att de fungerar som ett alternativ till mer etablerade medier. Att alternativa medier skulle kunna ersätta traditionella anses dock svårt i dagens samhälle då de skiljer sig avsevärt från varandra.

3.2 Svenska alternativa mediers publik

Reuters Institute (2018) gjorde en studie där alternativa mediernas publik undersöktes. Den visar att flera av Sveriges alternativa mediers läsare hamnar förhållandevis långt till höger på det politiska spektrumet. *Fria Tider* är den sajt som hamnade längst till höger i mätningen (se figur 1) (Reuters Institute, 2018).

Figur 2.1 Politisk hållning hos användare av alternativa medier

Datan baseras på svaret från tre frågor.

Fråga 1: *Some people talk about 'left', 'right', and 'centre' to describe parties and politicians. With this in mind, where would you place yourself on the following scale?*

Fråga 2: *Which of the following brands have you used to access news online in the last week (via websites, apps, social media, and other forms of internet access)?*

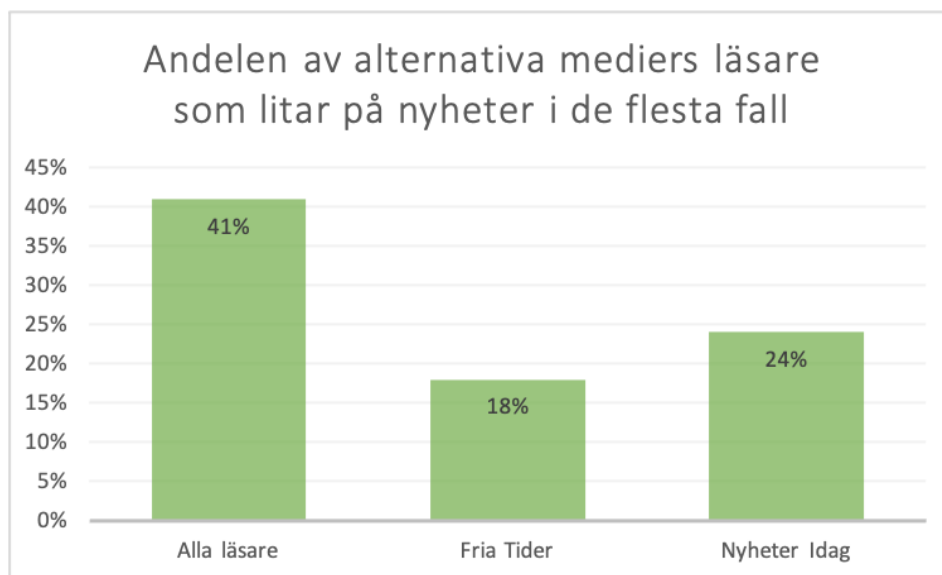
Fråga 3 *Which, if any, of the following have you used to access news in the last week?*

2016 personer tillfrågades. De som inte svarade på *Fråga 1* exkluderades från resultatet.

Källa: Reuters Institute (2018)

Samma undersökning visar att läsarna hos alternativa medier har en lägre tillit gentemot nyhetsmedier än det nationella genomsnittet av befolkningen i övrigt (se figur 2.2).

Figur 2.2: Andelen av alternativa mediers läsare som litar på nyheter i de flesta fall.

Kommentar: Andelen av alternativa mediers läsare som litar på nyheter i de flesta fall.

Datan bygger på två frågor som ställdes i Reuters undersökning:

Fråga 1: Which, if any, of the following have you used to access news in the last week.

Fråga 2: Please indicate your level of agreement with the following statement. I think you can trust most news most of the time.

212 personer svarade Fria Tider på första frågan och 198 personer svarade Nyheter Idag.

Källa: Reuters Institute (2018)

Det finns ingen offentlig information om könsfördelning bland läsarna av vare sig *Fria Tider* eller *Samhällsnytt*, så där kommer vi inte kunna dra några slutsatser. *Fria Tiderns* skribenter är anonyma. *Samhällsnytt* har endast en kvinnlig skribent. Vi har varit i kontakt med Kent

Ekeroth om könsfördelningen av läsarna av *Samhällsnytt* men inte fått någon information om det (personlig kommunikation, 11 november 2020). Enligt valresultat från riksdagsvalet 2018 var Sverigedemokraterna det riksdagsparti som hade flest manliga väljare, 69,9 procent (Valmyndigheten, 2018). Det finns därför anledning att tro att väljarna med högnationalistiska ideal utgörs till större delen av män. Genusaspekten inom Hultmans forskning hade varit intressant att ta i beaktning, men vi kommer inte kunna dra några slutsatser utifrån den då vi inte har någon information om *Fria Tidens* och *Samhällsnytt*s läsare (Hultman m.fl, 2018).

3.3 Klimatrapportering

Samtidigt som klimatförändringar präglar samhällsutvecklingen i och med målen inom Parisavtalet ökar rapporteringen om klimatförändringar för varje år. *Varmare klimat-iskall nyhet?* är en rapport av Retriver i uppdrag från Vi-skogen som undersöker hur svenska medier rapporterar kring klimatfrågan (*Vi-skogen 2019*). Senaste utgåvan visar att antalet artiklar om klimatet 2019 var 145 824 stycken och det är en ökning med 72 procent från 2018. Rapporten visar att Greta Thunberg med klimatstrejk, klimatkompensation och naturbaserade lösningar är de mest omskrivna ämnena. Ordet Gretaeffekten återfinns i 1890 stycken artiklar. Utifrån detta kan vi utläsa att klimatet blir ett hetare ämne med åren och att iallafall traditionella nyhetsmedier väljer att öka sin rapportering kring ämnet.

För att förstå hur klimatrapporteringen kommer se ut i alternativa medier är det viktigt att se vad den påverkas av. Adam Shehata och David Nicolas Hopmann (2012) har i studien *Framing Climate change* undersökt hur nyhetsmediers klimatrapportering förändras över tid. Studien visar att det är de stora internationella nyhetsorganisationerna som Reuters, AP och AFP som styr vad redaktionerna rapporterar om. Detta motiveras genom förklaringen att journalistiken i västvärlden med tiden har blivit mer homogen. De pekar även på att IPCC (Intergovernmental Panel of Climate Change) står som huvudkälla för all klimatforskning och tillsammans med en homogen journalistik ger en begränsad variation på de klimatrelaterade artiklar som publiceras. Studiens slutsats visar att västvärldens klimatrapportering oberoende av redaktion ser lika ut. Detta blir relevant för vår studie då intresset ligger i att se hur alternativa medier väljer att rapportera om klimatet.

Monika Djerf-Pierre har kartlagt miljö- och klimatrapporteringen i den omfattande studien *When attention drives attention: Issue dynamics in environmental news reporting over five decades* (2012). Denna studie visar att rapporteringen styrs av uppmärksamhetscyklar. Djerf-Pierre (2012) bekräftar att klimatrapporteringen påverkas av ett flertal faktorer. Exempelvis att stora samhällsfrågor eller händelser tenderar att konkurrera ut klimatrapporteringen. Djerf-Pierre ger som exempel finanskriser eller stora militära händelser.

Reuters Institute gjorde 2020 en undersökning om hur människor världen över får tillgång till nyheter om klimatförändringar. Enligt undersökningen ansåg 69 procent världen över att klimatförändringar utgör ett mycket allvarligt problem. Undersökningen visade dock att bara 50 procent av utfrågade svenskar ansåg samma sak. De enda länderna som hade lägre antal procent var Norge och Nederländerna. De länder där flest människor ansåg att

klimatförändringar är väldigt allvarliga var Chile, Kenya och Sydafrika. I studien undersökte man resultatet från läsare i 40 olika länder (Reuters Institute, 2020).

I samma studie kunde man också fastslå att det bara var tre procent, globalt sett, som ansåg att klimatförändringar inte är allvarliga alls. Siffran var däremot betydligt högre i Sverige, 8 procent, men även i USA (12 procent) och Norge (8 procent). I studien fick man även reda på att 15 procent av de tillfrågade fick information om klimatförändringar genom stora nyhetssajter och att nio procent fick information från mindre, alternativa nyhetssajter och sociala medier.

I undersökningen skiljer sig de utfrågade svenskarna från det globala snittet genom att bara 26 procent av de som ansåg sig ha högerpolitiska åsikter ansåg att klimatförändringar var ett allvarligt problem. Globalt var det 58 procent av de med högerpolitiska åsikter som ansåg samma sak. Enligt studien finns det alltså en stark relation mellan svenskars syn på klimatförändringar och deras politiska åsikter jämfört med andra länder, där klimatskepticism är överrepresenterat bland personer med högerpolitiska åsikter. Undersökningen visade också att klimatskepticism är vanligare i Sverige än i globalt.

3.4 Klimatskepticism och klimatförnekelse

Martin Hultman, som är docent i vetenskap-, teknik- och miljöstudier vid institutionen *Teknikens ekonomi och organisation* på Chalmers, är en av de ledande forskarna på ämnet klimatskepticism. I hans studie *Cool dudes in Norway: climate change denial among conservative Norwegian men* visar han att bland konservativa män i Norge är klimatförnekelse vanligt. Han visar även att dubbelt så många av de som anser sig vara konservativa förnekar klimatförändringen, jämfört med resten av befolkningen. Liknande resultat har visats i andra länder såsom USA (McCright & Dunlap, 2011). De norska konservativa männen ansåg även i större utsträckning att medierna överdriver sin klimatrapporering (Hultman m.fl., 2018). Samma studie visade även att klimatförnekelse är vanligt förekommande hos personer som har högernationalistiska politiska åskådningar.

I en studie från 2017 av Ida Eriksson, vid Statsvetenskapliga institutionen på Göteborgs universitet, visar att klimatskepticism är vanligt förekommande inom partiet Sverigedemokraterna. I uppsatsen *“Alla är alarmister” - Varför är de skandinaviska högerpopulistiska partierna klimatskeptiker?*, granskar Eriksson tre nordiska partier för att förstå de ideologiska grunderna till deras klimatskepticism. Sverigedemokraterna är en av dessa tre och de tar endast upp klimatfrågan som specifika sakfrågor med vaga politiska lösningar. Studien visar även att Sverigedemokraternas politik är kallad inverkan-skeptisk mot klimatfrågan. Det menas med att de är medvetna om att klimatpåverkningar är på grund av människan men att det endast är en ringa effekt och måste därför inte räknas som farlig (Eriksson, 2017).

Det finns en skillnad mellan uttrycken klimatskepticism och klimatförnekelse. I vår studie kommer vi ta hänsyn till skillnaden i analysen kring skepticism och förnekelse.

3.5 Klimatskepticism i alternativa högermedier

I studien *Start Sharing the News: Exploring the Link Between Right-wing Alternative Media and Social Media During the Swedish 2018 Election*, har medieforskarna Karoline Ihlebæk och Linn Sandberg lyckats kartlägga hur artiklar och material från etablerade medier och alternativa högermedier spridits på sociala medier och vilken genomslagskraft som finns angående vissa specifika ämnen. Studien visade bland annat att de som tar del av alternativa högermedier prioriterar artiklar rörande invandring mer än vad de som läser traditionell etablerad media gör. Den visade även att klimatfrågan prioriterades lågt och att material rörande klimat delades mindre frekvent än övriga ämnen (Ihlebæk & Sandberg, 2018).

Det är inom detta ämne som vi ser att det finns en forskningslucka. Även om vi vet att klimatrelaterat material är lågt prioriterade av läsare av alternativa medier så finns det ingen, för oss känd, forskning som visar hur alternativa medier rapporterar om klimatkrisen.

4. Teoretiska utgångspunkter

Här presenteras de teoretiska utgångspunkter vi kommer ta hjälp av för att besvara våra frågeställningar och i analyseringen av vårt resultat. För att undersöka alternativa mediers klimatrapportering utgår vi från teorierna medielogik, gestaltningsteorin och ideologiska perspektiv.

4.1 Medielogik

Medielogik bygger på teorin om att alla medier själva anpassar materialet utefter vad som passar deras egen plattform (Esser, 2013). När man skapar en nyhet av en händelse är det inte alltid högsta prioritet att återspegla verkligheten så trovärdigt som möjligt utan också att nyheten ska passa läsarnas och tidningens värderingar (Strömbäck, 2019). Sannolikheten att en händelse ska bli en nyhet ökar om den potentiella nyheten skapar konflikter och negativa företeelser men även när nyheten passar nyhetsmediernas dagordning. Medielogiken är i högsta grad relevant för vår studie då tidningars nyhetsurval styr hur ofta klimatrapportering förekommer och vad man väljer att rapportera om.

Om redaktionens intresse är att ifrågasätta klimatrelaterade frågor och aktioner för klimatet så kommer detta alltså synas i det publicerade materialet. Då kommer medielogiken kunna bekräfta huruvida de är klimatskeptiska eller klimatförnekande.

4.2 Gestaltningsteorin

Gestaltningsteorin handlar i grund och botten om hur människor förstår sin omvärld utifrån hur den kommuniceras till dem. Nyheterna som du läser och tar till dig har skapats av någon därför kan det aldrig vara en helt objektiv spegling av omgivningen (Shehata, 2019). Det bygger på den grundläggande idén att alla frågor alltid kan ses ur flera olika perspektiv. Hur man väljer att paketera och rama in klimatfrågan ger vissa tolkningar eller åsikter kring ämnets företräde före de andra. Nyhetsmedier kan aldrig berätta alla sidor av en händelse, vilket leder till att det alltid görs ett aktivt val hur någonting ska framställas. Detta skapar möjligheten till att välja hur läsarna ska få nyheten presenterad för sig (Chong & Druckman, 2007).

För att kunna undersöka hur alternativa medier skriver om klimatfrågan är det viktigt för oss att granska hur de paketerar sina nyheter, vad de väljer att rapportera om men även vad de väljer att inte skriva om. För att kunna besvara våra empiriska frågeställningar kommer vi med hjälp av gestaltningsteorin undersöka ur vilket perspektiv klimatfrågan framställs och om skribenten och tidningens åsikter framkommer tydligt i artiklarna.

4.3 Ideologikritiskt perspektiv

Enligt Slavoj Zizeks definition avser begreppet *ideologi* en samling idéer som tillsammans bildar en övertygelse eller tro om någonting (Zizek, 1999). Denna övertygelse eller tro om någonting avspeglar sig i det vi skapar och producerar, och kan styra vinkling, perspektiv och detaljer i material. Den ideologiska ramen påverkar alltså medvetet eller omedvetet det

material som en journalist producerar oberoende om det är för en alternativ eller traditionell medieplattform.

I alternativa medier förutsätts, av nämnd definition att dömda, att de likt alla andra påverkas av underliggande ideologiska influenser och ramverk. Den kritik som alternativa medier riktar mot etablerade medier, och att de aktivt tar avstånd från dem, vittnar om bakomliggande strukturer som styr materialet i alternativa medier åt ett håll som ska stå i kontrast gentemot etablerade medier (Holt, 2016). I Kristoffer Holts studie, där han intervjuade personer verksamma inom alternativa medier, visas det att dessa personer tycker att etablerade medier mörkar vissa fakta och väljer att inte rapportera om olika nyheter av ideologiska skäl (Holt, 2016). De menar på att deras egen rapportering är den ärligaste och att den inte styrs av några bakomliggande faktorer. Vi vill undersöka om viljan att rapportera om det som andra medier "mörkar" grundar sig i ideologiska strukturer från alternativa mediernas håll. Det ideologikritiska perspektivet är viktigt att ta med i analysen då det är dessa eventuella ideologiska strukturer som kanske förklarar vinklar eller urval rörande rapporteringen kring klimatförändringar.

5. Syfte & frågeställningar

Studiens övergripande syfte är att undersöka hur klimatrapporeringen ser ut i alternativa nättidningarna i form av *Fria Tider* och *Samhällsnytt*. Båda tidningarna präglas till viss del av en högernationalistisk grundsyn. Tidigare forskning visar på ett starkt samband mellan högernationalism och klimatförnekelse.

Med detta som utgångspunkt har vi valt dessa tre frågeställningar:

- I vilken utsträckning bevakar *Samhällsnytt* och *Fria Tider* klimatfrågor?
- Hur framställs klimatfrågor i *Samhällsnytt* och *Fria Tider*?
- I vilken utsträckning, och i så fall på vilket sätt, bekräftas klimatförnekelse eller klimatskepticism?

6. Metod, material och urval

I följande kapitel redogör vi för de metoder vi valt samt förklarar dem ingående. Här diskuterar vi även urval, materialet och förklarar språkdetaljer som handlar om citattecken. Vi har använt oss av blandade metoder för att få fram vårt resultat och förloppet presenteras här nedan.

6.1 Urvalsdiskussion – Nätets begränsningar

När vi skulle besluta hur vi på bästa sätt skulle undersöka alternativa mediers rapportering kring klimatfrågan började vi med att skapa en översikt av alternativa medier vi kände till. Vi kom fram till att det fanns fyra dominerande högerdriva nättidningar som räknas in i gruppen alternativa medier, *Samhällsnytt*, *Fria Tider*, *Nya Tider* och *Nyheter Idag*. För att få en överblick över hur många artiklar tidningarna producerade i veckan använde vi oss av Mediearkivet. Vi upptäckte dock efter en snabb jämförelse mellan Mediearkivet och nättidningarna att det saknades artiklar i Mediearkivets databas. På grund av den upptäckten fick vi utesluta Mediearkivet som hjälpmedel och fokus blev istället att undersöka nättidningarnas egna hemsidor. Tillslut visade det sig att det endast var Samnytt.se och Friatider.se som hade en fullständig arkivdel som gav oss möjligheten att läsa alla publicerade artiklar under vår valda period.

Den uteslutningen är varken rättvis eller optimal. De tidningar som inte själva är transparenta med allt sitt material riskerar ofta att bli bortvalda för analys. Men då vi tyckte att det var viktigt att analysera material över en period som sträckte sig över flera månader hade vi inte möjligheten att analysera de artiklar som endast släpptes under forskningsperioden. Vi menar att det skulle bli för lite material med till exempel bara en månads artiklar för att kunna få en övergripande bild av hur ofta klimatfrågan rapporterades om. Därför blev det tyvärr så att vi fick välja bort både *Nya Tider* och *Nyheter Idag*.

Viktigt att lägga i beaktning är den världskris som är högst aktuellt i den tid som vår uppsats är skriven under. Coronapandemin har dominerat nyhetsflödena under hela 2020 vilket kan vara en påverkande faktor på hur rapporteringen av klimatet har sett ut.

6.2 En undersökning i tre delar

Studien går ut på att dels få en överblick över tidningarnas publikationer, dels att gå in på djupet i de artiklar som berör klimatet. För att genomföra detta behöver vi använda oss av både kvantitativa och kvalitativa analysmetoder för att besvara våra frågeställningar.

Forskningens förlopp delas sålunda upp i tre olika faser:

- Kartläggningsfasen
- Kvalitativa fasen
- Fördjupningsfasen

6.3 Kartläggningsfasen - Kvantitativ innehållsanalys

För att besvara den första frågeställningen angående hur omfattande tidningarnas klimatbevakning är har vi valt att koda alla nyheter i *Fria Tider* och *Samhällsnytt* under tre månader, mellan datumen 26 juli till 25 oktober 2020.

Kodboken innehåller fyra variabler. För att besvara vår första frågeställning fanns det bara behov av att kartlägga de olika artiklarna ut efter nyhetskategori och därför blev det följande fyra variabler:

V1: Namn på tidning

V2: Datum

V3: Rubrik

V4: Nyhetskategori

Inom variabeln *Nyhetskategori* finns det 13 olika variabelvärden (*value labels*). De åtta första är valda utifrån vilka kategorier nättidningar oftast brukar kategorisera sitt material efter, de kategorier som brukar synas på förstasidan på en nyhetssajt. Det finns även kategorier som vi lade till under testkodningen, som vi kommer redogöra för nedan. De 13 valda kategorierna är:

1. Klimat
2. Ekonomi
3. Kultur
4. Sport
5. Politik
6. Vetenskap
7. Debatt/Åsikt/Ledare
8. Hälsa
9. Brott och Kriminalitet
10. Asyl och invandring
11. Olyckor
12. Nyhetsmedia
99. Övrigt

De flesta av kategorierna talar för sig själva och vad de innehåller men en förklaring behövs på de som är efterkonstruerade (9-12). Dessa kategorier skapade vi under testkodningen och under kodningens gång eftersom vi insåg att kategori 99. *Övrigt* skulle få alldeles för många artiklar i sig. Det skulle sänka validiteten på vårt resultat så vi valde att skapa fyra kategorier till. I kategori nio, *Brott och Kriminalitet*, ingår artiklar som berör ämnen inom lag och ordning, polisarbete, brott och gripanden. Denna kategori är inte vanligt förekommande på förstasidan på en nyhetssajt men vi upptäckte efter en testkodning att detta ämne rapporterades

mycket om. *Asyl och invandring*, *Olyckor* och *Nyhetsmedia* lade vi till under kodningens gång då de var ämnen som vi fort såg var mycket omskrivna.

De artiklar som är kodade som 99. *Övrigt* är de vi ansåg inte passade in under någon annan rubrik. Dessa artiklar kunde handla om allt ifrån råttor i Malmö till censur på Facebook.

De artiklar vi har kategoriserat som 1. *Klimat* tar upp ämnen som klimatförändringar, koldioxidutsläpp, förnybar energi, klimatrörelsen och profiler starkt förknippade med klimatfrågan. De artiklar som handlar om både klimat och ett annat ämne har vi placerat i kategorin klimat. Den primära orsaken till detta är att vi ville samla de artiklar som handlade om klimat för att vidare analysera dessa i de andra två nästkommande faserna.

Vi har använt oss av SPSS som program för vår kodning. Kodboken finns med som bilaga.

6.4 Kvalitativa fasen

Efter kartläggningsfasen, där vi fick reda på vilka artiklar som handlade om klimatfrågor, gick vi över till den kvalitativa analysen. Detta för att besvara den andra frågeställningen om hur klimatfrågorna skildras i nättidningarna. Sammanlagt handlade 14 artiklar från *Fria Tider* och tolv artiklar från *Samhällsnytt* om klimat.

Vi har valt att använda oss av den kritiska diskursanalysen för att besvara våra frågeställningar. Den kritiska diskursanalysen går ut på att undersöka varför texter ser ut som de gör. Alla texter präglas av individer med olika intressen och bakgrund. I olika grad styr dessa faktorer innehållet och påverkar skribenten (Berglez, 2019). En text speglar alltså mer eller mindre de ideologiska strukturer som präglar skribenten. För att ta reda på hur dessa ser ut, och vilka delar av texten som kan vara subjektivt utformade, så är den kritiska diskursanalysen ett bra verktyg.

Vi har valt att hämta en del frågor från Berglez kapitel *Kritisk Diskursanalys* i boken *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (Berglez, 2019). Frågorna om gynnande och frågorna om ideologi har vi lagt till själva. Vi har valt ut de frågor som passar vår undersökning och där vi kommer få relevanta svar för att besvara våra frågeställningar. Bland Berglez frågor har vi till exempel valt bort frågan om faktarutor då det inte finns några faktarutor i texterna vi skall analysera. Nedan har vi listat de frågor och teman som vi valt att analysera artiklarna utifrån.

Textens huvudsakliga innehåll och omgivande struktur

- Vad handlar texten om?

Aktörer

- Vem gör vad till/mot vem i texten? Vem får någonting gjort i texten?
- Tilldelas de olika egenskaper – och isåfall vilka och hur?
- Hur konstrueras textens aktörer?
- Vilka aktörer får genomslag för sina agendor? Gynnas någon av texten? Varför?

Språk i detalj

- Vilka ord används i olika sammanhang och vilka ord kunde ha använts?
- Förekommer det överflödigt information, som inte har med ämnet att göra eller inte bidrar till själva nyheten eller vinkeln?

Bilder

- Hur relaterar bild till texten? Hur ser valet av bilder ut?

Ideologi

- Verkar det som att skribentens egna värderingar präglar texten? På vilket sätt?
- Är texten neutral eller innehåller den partiska delar?

6.5 Fördjupningsfasen

I den här fasen har vi valt att gå vidare med djupare analyser av de ämnen som var starkt representerade i materialet från den kvalitativa fasen. Materialet om klimatfrågor i den kvalitativa fasen utgjordes endast av 26 artiklar. För att validera urvalet i totalundersökningen för tre månaders nyheter valde vi att fördjupa oss i de klimatrelaterade ämnen som var mest förekommande. Det ämne som förekom allra mest på *Samhällsnytt* var förnybar energi. På *Fria Tider* förekom oftast artiklar om aktivisters handlingar och uttalanden. Vi har därför valt att djupare analysera artiklar som berör de ämnena på respektive tidning. I de valda artiklarna har vi valt att undersöka språkdetaljer, gynnande/missgynnande och valet av bilder. Denna djupdykning är begränsad mellan datumen 26:e oktober 2019 och 25:e juli 2020. Detta skapar en niomånadersperiod fram till de datum då tidsperioden för den kvalitativa studien tar vid. Totalt omfattar alltså vår undersökning en period på ett år.

För att hitta tidigare publicerade artiklar använde vi olika tillvägagångssätt för de två tidningarna. I de tolv artiklar från *Samhällsnytt* som vi analyserade i den kvalitativa analysen handlade sex stycken om förnybar energi. Det var det mest förekommande temat. Genom att använda oss av sökord såsom *vindkraft*, *cirkulär*, *solkraft*, *solceller* och *förnybar* kunde vi identifiera nio artiklar som publicerats på ämnet mellan 25 oktober 2019 och 25 juli 2020. Dessa blev föremål för analys.

I artiklarna som vi analyserade i den kvalitativa fasen förekom det flera olika ord för aktörer som aktivt förespråkar åtgärder för att hejda klimatförändringar. Förutom aktivister används ofta alarmister och extremister. Vi antar såklart inte att de ämnen ha liknande innebörd, men i den kvalitativa analysen upptäckte vi att samma personer eller grupper kunde benämnas med alla tre orden. *Fria Tider* har många artiklar som handlar om extremister, aktivister eller alarmister och sökfunktionerna var otillräckliga. *Fria Tider* har en vinjett med namnet "*Klimathotet*". I den vinjettkategorin finns det 166 artiklar. Utav de 166 artiklarna handlade 95 av dessa om aktivister, alarmister eller extremister. Av dessa 95 artiklar var 30 stycken publicerade mellan 25 oktober 2019 och 25 juli 2020. Dessa blev föremål för analys.

6.6 Metoddiskussion

I det här delkapitlet diskuterar vi hur vi har gått till väga för att definiera olika begrepp och hur vi resonerat kring de analyser vi har gjort.

6.5.1 Språkdetaljer och användning av citattecken

I de artiklar vi har granskat från *Fria Tider* förekommer det ofta ord inom citattecken. I artiklarna från *Samhällsnytt* används det inte lika ofta, men det förekommer. Sättet som citattecknen användas passar inte in på den primära användningen av citattecken, alltså att

citera en person eller ett material. Det kan dock vara diskuterbart, men vi uppfattar det som att det gäller en annan användning. Enligt Språkrådet fyller citattecken ibland funktionen av en ironisk innebörd eller ett avståndstagande av det som citeras (Karlsson, 2017). Efter en mejlkonversation med Anna Antonsson på Språkrådet där vi frågade: "Hur använder man citattecken för att markera ironi?" fick vi svaret:

"Man kan markera ironi genom att sätta ett ord inom citattecken och därigenom visa att det ska förstås som exempelvis en underdrift eller en överdrift, som i det här exemplet: *Uppsägningarna vid den amerikanska biljätten General Motors kommer nästa år att beröra "bara" ca 3 000 personer.* Men just eftersom citattecken kring helt etablerade ord kan uppfattas som att ordet ska förstås ironiskt kan det vara olämpligt att använda citattecken för att markera att man hade kunnat välja ett annat ord" (personlig kommunikation, 7 december 2020).

Användningen av citattecken är alltså långt ifrån okomplicerad. De flesta av de ord som skrivs inom citattecken i *Fria Tider* är helt etablerade begrepp. Därför tolkar vi deras användning av citattecken i flera fall som syftning på ironi, avståndstagande, överdrift eller underdrift. Det har vi tagit med i analysen, framför allt när vi ser på neutralitet och hur tidningen styrs av medielogiken.

6.5.2 Bildanalys

Vår studie utgår från att analysera artiklar. Varje artikel har en tillhörande artikelbild, som måste innefattas av vår analys för att studien ska vara fullständig. Bildernas relation till nyheten och texten är alltså utgångspunkten för bildanalysen eftersom värdet av att analysera bilderna är i relation till artiklarna och inte i sig själva. Därför fokuserar vi endast på bildens koppling till artikeltexten, eventuell partiskhet och eventuellt gynnande.

När vi har granskat bilderna har vi framför allt jämfört med genrebilder av motivet eller pressbilder av personer. På det sättet har vi tydligt kunnat se om bilderna i tidningarna har valt har varit neutrala eller ej. Vi har gjort bedömningen att en typisk genrebild eller en typisk pressbild indikerar neutralitet. Om bildvalet däremot skiljer sig avsevärt från de genrebilder eller pressbilder som finns, eller använts i andra medier, ser vi det som ett aktivt val av tidningen för att antingen gynna eller missgynna en part eller aktör, eller att driva på en egen agenda. Om exempelvis bilden föreställer en person som uttrycker starka känslor utan att dessa beskrivs i texten är bilden inte neutral enligt oss. Om en person ger uttryck för en känsla i en artikelbild kommer den läsaren förknippa den känslan med personen i fråga, även om det inte blir bekräftat i texten.

6.5.3 Gynnande och missgynnande

Frågan om gynnande i vår analys vilar på de andra frågorna om hur aktörerna konstrueras och vilka de är. Genom att se vilka aktörer som är med, vad de gör och vilka som kommer till tals kan man avgöra vilka som får genomslag för sina agendor, vilka som blir utsatta för något och hur de pratar om saker. Vi har definierat *gynnande* som att aktören får en fördel av att synas i texten. Det är såklart en tolkningsfråga där gynnande kan se olika ut för olika läsare. Därför har vi valt att fokusera på tydliga konkreta detaljer. Vi har exempelvis sett till bilderna som används, och om personerna på bilderna visar positiva eller negativa

känslouttryck. Vi har även sett till vad aktörerna gör mot varandra och hur texten beskriver agerandena. Handlar det exempelvis om att en aktör förändrar något eller motarbetar något som får en negativ effekt på en annan aktör så *missgynnas* den aktören som utför handlingen. Då handlar det alltså enbart om vad texten får för effekt av bilden av aktören. Uttrycker texten dessutom de negativa effekterna av en aktörs handlande förstärks det. Exempelvis om en aktör beskrivs förhindra framväxten av fler jobb eller uppmana till våldsamma handlingar så stärks *missgynnandet*. *Gynnande* och *missgynnande* handlar helt enkelt om hur aktörerna syns i texten, och hur bilden av dem påverkas därefter.

6.5.4 Partiskhet och neutralitet

Neutralitet är ett centralt begrepp för vår analys. Neutralitet är enligt Nationalencyklopedin synonymt med opartiskhet och beskriver någon som inte tar ställning i en konflikt (NE, 2021). I en artikel skulle neutralitet kunna översättas till att inte ta ställning för olika parter eller i olika frågor, diskussioner och debatter.

Dels så var det viktigt för oss att ta med neutralitet i besvarandet av frågorna i den kritiska diskursanalysen då vi ville se om skribentens egna värderingar lös igenom. Men även efter att ha genomfört den kritiska diskursanalysen var begreppet neutralitet viktigt då vi ville se hur klimatrapporteringen såg ut för att kunna besvara våra frågeställningar. Utefter teorin om medielogiken vet vi att tidningar kan forma material efter att passa plattformen. Om tidningarna är klimatskeptiska eller klimatförnekande är det av värde för dem att visa det i skildrandet av aktörer, ämnen och begrepp. Det är där som neutralitet och partiskhet kommer in i bilden. Förhåller sig *Fria Tider* och *Samhällsnytt* inte neutrala till klimatrelaterade begrepp och aktörer kopplade till klimatrelaterade frågor kan det tyda på att de präglas av klimatskepticism eller klimatförnekelse.

Slutsatser kring neutralitet och partiskhet har vi kunnat dra efter att ha besvarat de andra frågorna i den kritiska diskursanalysen. För att bedöma neutralitet har vi sett till om vilka aktörer som får synas och får komma till tals, vilka egenskaper som ges till aktörer, hur språkdetaljerna ser ut och vilka bilder som används.

Om skribenten endast låter en av flera parter få utrymme på ett tydligt sätt visar det på en partisk rapportering. Exempelvis om en aktör får argumentera för sin agenda, får ge uppenbar kritik mot den andra parten samt att den andra parten inte får komma till tals så är det tydligt partiskt ställningstagande från tidningen. Om en aktör ges egenskaper eller beskrivningar med negativ innebörd utan väsentlig anledning är det inte en neutral rapportering. Ett exempel kan vara användningen av ordet *alarmist*. Om språkdetaljer visar på ironi eller avståndstagande kring allmänt vedertagna begrepp, eller begrepp med vetenskapligt stöd, är språket inte neutralt. Om bilderna i artiklarna visar på känslor eller uttryck som inte har täckning i artikeln är de partiskt valda.

6.7 Validitet och reliabilitet

Våra tillvägagångssätt för att få så god validitet och trovärdighet på resultatet som möjligt kan diskuteras. I urvalsdiskussionen förklarar vi hur vi tidigt behövde göra avgränsningar för att hitta en stor mängd material att analysera. Men i och med att vi tog beslutet att inte använda oss av Mediearkivet utan att själva arbeta systematiskt genom tidningarnas egna

register undvek vi systematiska fel eftersom alla artiklar inte fanns med i Mediarkivet. Vi kan därför säkert säga att vi lyckats ta med allt publicerat material från den perioden vi granskat i vår analys. Vi skapade även en prenumeration på *Fria Tider* för att komma åt *plusinnehållet*. Materialet vi har granskat är publicerat precis innan kodningen, vilket ger en aktuell bild av tidningen.

Vi delade upp kodningen för kartläggningsfasen mellan oss, där en av oss kodade *Samhällsnytt*s artiklar och en av oss kodade *Fria Tid*ers artiklar. Vi prövade att provkoda 50 artiklar i ett tidigt skede och insåg att vi fick liknande resultat. De artiklar vi senare var osäkra på, samt alla med value label 99. Övrigt kodade vi om tillsammans. Detta förstärkte vår validitet i kartläggningsfasen.

För att uppnå god begreppsvaliditet inom kategorin klimat valde vi att utgå från samma definition av vad en klimatartikel är. Kategoriseringen av dessa artiklar var enkel. Indelningen av andra artiklar var mer komplicerad. Artiklar som till exempel handlade om både invandring och kriminalitet var svårkategoriserade. I dessa fall valde vi att kategorisera artiklarna efter det ämne som var mest framträdande. Replikerbarheten i kartläggningsfasen kan variera beroende på vilken medieplattform man väljer att studera. För ändamålet att jämföra antalet klimatartiklar med andra artiklar och få en övergripande bild av hur en tidnings prioriteringar och medielogik ser ut så är den god.

I den kvalitativa fasen fann vi det svårare att uppnå god validitet. Den kritiska diskuransanalysen visade sig vara ett mycket gott verktyg men med den kom också ett större mått av tolkningsfrihet jämfört med den kvantitativa analysen. I bildanalysen definierade vi själva vad som gör en bild neutral och vad som gör den partiskt vald. Vi jämförde dock bilderna med liknande bilder i andra medier och hur en typisk pressbild eller genrebild skulle se ut, vilket bidragit till validitet. Av upphovsrättsliga skäl har vi inte kunnat visa bilderna vi analyserade.

Angående partiskhet och neutralitet i texten har vi även där gjort egna definitioner av vad det innebär att vara neutral kontra partisk. Där har vi dock knutit våra analyser och slutsatser starkt till definitionen av begreppet neutralt.

I fördjupningsfasen stärkte vi validiteten i resultatet från den kvalitativa fasen genom att leta efter återkommande detaljer. Där fann vi i flera fall samma resultat som i den kvalitativa fasen och kunde då fastställa att exempelvis språkdetaljer som vi såg under den kvalitativa fasens tremånadersperiod alltså förekom under ett helt års tid.

Vi har definierat våra begrepp och analysmetoder tillräckligt tydligt för att samma forskningsprocess ska kunna användas på andra tidningar. Dock går inte vårt resultat att applicera på andra tidningar, även alternativa medier då resultatet helt är bundet till de publicerade artiklarna. Tack vare fördjupningsdelen kan vi validera att vårt resultat går att generalisera på de enskilda tidningarna då vi bekräftar att den första kodningsfasen inte är någon undantagstid. Vi menar att vi kan fastställa att det är så här tidningarna skriver och rapporterar om klimatfrågan.

I Metodpraktikan förklaras det att hög validitet är som svårast att uppnå när den teoretiska definitionen och den operationella indikatorn är långt ifrån varandra (Esaiasson et al., 2012).

Vi anser att våra frågeställningar blir besvarade med de metoder vi har valt, genom både kartläggningsfasen som gallrade materialet kvantitativt och sedan de två kvalitativa analyserna har vi undersökt materialet från flera olika håll.

7. Resultat

Vi ska nu med hjälp av våra analysmetoder presentera resultatet vi har fått fram i våra tre olika analysstadier. I kartläggningsfasen fann vi totalt 26 artiklar som handlade om klimatet, 14 stycken publicerade på *Fria Tider* och tolv stycken publicerade på *Samhällsnytt*.

Gemensamt såg vi att klimatfrågan var ett lågt prioriterat ämne hos de båda tidningarna men det yttrade sig kvalitativt på olika sätt. Båda nättidningarnas material präglas starkt av kritik gentemot etablissemang, aktivister och samhällsförändringar kopplade till klimatomställningar. *Fria Tider* visade det tydligt i sitt språkbruk och *Samhällsnytt* i hur det ofta riktades stark kritik gentemot åtgärder för minskad klimatförändring.

7.1 Kartläggningsfasen – ämnesval

Kartläggningsfasen består av den kvantitativa innehållsanalysen som gjordes av *Samhällsnytt*s och *Fria Tidern*s artiklar under tidsintervallet 26 juli 2020–25 oktober 2020.

7.1 Samhällsnytt och Fria Tiderns material, fördelat efter ämne (procent)

Nyhetsämne	Fria Tider	Samhällsnytt
Brott och kriminalitet	38	35
Politik	32	33
Asyl	4	5
Hälsa	4	5
Övrigt	5	4
Ekonomi	4	5
Nyhetsmedier	2	2
Kultur	2	3
Åsikt	1	4
Olyckor	3	1
Vetenskap	3	1
Klimat	1	1
Sport	1	1
Totalt	100	100

Kommentar: Tre månaders nyheter (26 juli - 25 oktober 2020) sorterade efter gemensam storleksordning. Procenttal som var under 1 procent frångår avrundningsregeln, alla avrundade uppåt.

7.2 Analys av aktörers roll, språkdetaljer och val av bilder

I den andra fasen har vi analyserat de 26 artiklarna ingående enligt den kritiska diskursanalysen som presenterades i *Metod*. Vi har valt att lyfta fram de svar vi upplevde var relevanta. Här presenterar vi detaljer och mönster som tillsammans kommer ge svar på våra frågeställningar.

Majoriteten av artiklarna, 21 stycken, handlade om lokala företeelser eller nationella händelser. Vi såg många artiklar som handlade om Greta Thunberg och andra klimataktivister. Preems raffinaderi och deras plan på utbyggnad var även mycket omskrivet och i de artiklarna syntes Miljöpartiet som motståndsröster. De flesta artiklarna berör flera olika ämnen och aktörer. Här nedan listar vi de ämnen som syns i flest artiklar.

- Sex artiklar handlade delvis om Greta Thunberg
- Sex artiklar handlade om förnybar energi (framför allt vindkraftverk)
- Fem artiklar handlade delvis om Preem
- Fem artiklar handlade delvis om Miljöpartiet
- Tre artiklar handlade om forskning eller uttalanden av experter

7.2.1 Aktörer, ämnen och gynnande

Av de ovanstående ämnena syns oftast aktörerna Miljöpartiet, Greta Thunberg och Preem. I vår kvalitativa fas analyserade vi i hur dessa aktörer omskrevs. Resultaten från analyserna rörande dessa aktörer presenteras nedan.

Preem

Under tremånadersperioden som vi har granskat de två nättidningarna blev Preems utbyggnad av raffinaderiet i Lysekil orsak till stor debatt i Sverige. Ämnet fick stor uppmärksamhet i media och alternativa medier var inget undantag. Av 14 artiklar i *Fria Tider* gällande klimatet handlade fyra av dem om Preems planerade utbyggnad. I *Samhällsnytt* handlade två av tolv om ämnet. Under tremånadersperioden drog Preem tillbaka sin ansökan; detta blev en stor nyhet.

Preem framställs på ett relativt neutralt sätt överlag. Det finns inga egna värderingar från skribenten i texterna som skulle stödja vare sig sympati eller kritik gentemot dem. Däremot är den samlade bilden överlag positivt. Verksamheten får stor uppmärksamhet men kritiseras sällan då de får stå som offer för sabotage, samt kritik från Miljöpartiet, Greta Thunberg och miljöorganisationer. De får ingen uppenbar kritik mot sig och det erbjuds sympati i samband med de jobbtillfällen som de går miste om i ljuset av den tillbakadragna ansökan om ombyggnationen.

Även i *Samhällsnytt* så riktas det ingen kritik mot företaget Preem utan de målas upp som offer för miljöaktivister, som i artikeln *Klimatextremister greps av polisens insatsstyrka – attackerade Preemraff i Lysekil* (2020, Samhällsnytt, Mats Dagerlid). I artikeln *Preem skrinlägger utbyggnad av raffinaderi i Lysekil – coronakrisen orsak* är sympatin stor för befolkningen i Lysekil då utbyggnaden av raffinaderiet hade genererat många nya arbetstillfällen (2020, Samhällsnytt, Mats Dagerlid). I det här stycket visas tydlig sympati för de drabbade:

– Det känns självklart inte alls kul, många har en klump i magen, säger IF Metalls lokale fackordförande Christian Mattsson i en kommentar till SVT och uppger att det är en känsla som delas av Lyseskilborna i allmänhet och de anställda på Preem i synnerhet.

Tidningen lägger ingen egen värdering i aktionen kring Preems raffinaderi men utifrån vilka som får komma till tals i debatten ställs ingen uppenbar kritik gentemot Preem eller den planerade utbyggnaden. I jämförelse med att Greta Thunberg, Miljöpartiet och aktivister framstår som motsträviga eller i dålig dager framstår inte rapporteringen av Preem som balanserad.

Miljöpartiet

Miljöpartiet nämns i tre artiklar bland de vi granskat i *Fria Tider*. Alla tre artiklarna handlar om Preems planerade utbyggnad av raffinaderi i Lysekil. Preems VD citeras i en av dem och det förklaras i alla tre artiklarna att Preems utbyggnad skulle skapat många jobb. Det förklaras inte ingående varför Miljöpartiet vill stoppa utbyggnaden. Den enda som citeras från partiet är Lorentz Tovatt, och då när han är skadeglad, alltså när han gör något klandervärt. Man kan dra slutsatsen att Miljöpartiet framstår som motsträviga. Deras agenda och den negativa följden av en eventuell utbyggnad förklaras i en av artiklarna, i ett citat av Lorentz Tovatt. De negativa konsekvenserna av utbyggnadens uteblivande presenteras i samtliga artiklar om Preem med skribentens egna ord.

Av de tolv artiklar vi har granskat från *Samhällsnytt* agerar Miljöpartiet aktör i tre av dem. I artikeln *Nej till naturödeläggande vindkraftspark om folket får bestämma* skriver skribenten att det är på grund av Miljöpartiets regeringsinflytande som fler vindkraftsparker byggs i Sverige (2020, *Samhällsnytt*, Mats Dagerlid). Skribenten skriver: "De är skrymmande, naturförfulande och oljudskapande samtidigt som de som bidrag till Sveriges energiförsörjning är ineffektiva, opålitliga och ekonomiskt olönsamma". Miljöpartiet får skulden för att de förstör de vackra naturområdena samt för att de vill "avdemokratisera klimatpolitiska frågor". Det är något som Pär Holmgren, EU-parlamentariker för Miljöpartiet har sagt men som partiet inte står bakom. Det förklaras dock inte i artikeln utan Miljöpartiet framstår negativt av hans uttalande.

Greta Thunberg

Greta Thunberg syns bara en gång i *Samhällsnytt*. Där nämns hon för att hon är glad att Preem drog tillbaka ansökan om utbyggnad och beskrivs som en person som det skapats en "sektliknande personkult kring" (2020, *Samhällsnytt*, Mats Dagerlid). I *Fria Tider* omnäms Greta Thunberg i fem av 14 artiklar. I artikeln "Extinction rebellion" kan kriminaliseras efter sabotage mot högertidningar kritiserar *Extinction rebellion* och det pekas ut att Greta har en stark koppling till dem (2020, *Fria Tider*). *Extinction rebellions* mål eller agenda förklaras inte ingående och de benämns som extremister. Greta framstår, i ljuset av detta, negativt.

Artiklarna *Greta Thunberg blir chefredaktör för DN* och *Greta Thunberg efter klimatstrejken: "Mental kortslutning"* är neutrala gentemot Greta och skrivna på ett neutralt sätt (2020, *Fria Tider*).

Artikeln "Anti-Gretas" attack på klimataktivister: "Motbjudande" är missgynnande gentemot Greta eftersom hon får stark kritik från Naomi Seibt och själv inte kommer till tals (2020,

Fria Tider). Greta beskylls av Naomi för att bedriva farlig aktivism som uppmanar till rädsla. Naomi själv får mycket mer utrymme i artikeln och får förklara sina åsikter och sin agenda, på ett sätt vi inte sett Greta få göra i någon artikel. Greta är den enda aktivisten som syns i artikeln och blir på så sätt representativ för *aktivisterna* som får kritik av Naomi i slutet av artikeln. Naomi anmärker på aktivisters beteende som "motbjudande". I det påståendet framstår aktivister, som då representeras av Greta, som okänsliga, då de beskylls för att jubla över minskningen av koldioxidutsläpp under pandemin samtidigt som folk dör. I kombination med artikelbilderna, som är gynnande för Naomi och missgynnande för Greta, ger den här artikeln Greta en väldigt negativ prägel. Djupare analys av bilderna återkommer vi till i delen *Bildanalys*.

Artikeln *Gretas jubel efter Preems besked: "Stor seger för klimatet"* handlar om att Greta har skrivit en tweet efter att Preem dragit tillbaka sin ansökan om utbyggnaden (2020, Fria Tider). Greta Thunberg använder sig av argumentet att det skulle vara omöjligt att nå målen i Parisavtalet om utbyggnaden blev av. Skribenten sätter dock kritik gentemot Gretas argument om Parisavtalet i meningen: "*Det klimatavtal Greta ofta hänvisar till innehåller emellertid inga bindande mål för hur mycket utsläppen ska minska*" (2020, Fria Tider). Efter det beskriver skribenten problematiken kring vad som nu kommer hända med tjockoljan som annars skulle tagits till vara på i raffinaderiet. Detta i kombination med kritiken gentemot Greta gör att hon framstår i dålig dager. Dessutom är bilden otroligt missgynnande, vilket förklaras i den senare delen *Bildanalys*.

De slutsatser vi kan dra av hur Greta Thunberg framställs i *Fria Tider* är följande: Kritiken mot henne är subtil men återkommande. Hon dyker upp relativt ofta i *Fria Tidens* material. Det finns tydliga tecken av ironi i artiklarna som rör henne, både i användningen av klimatrelaterade begrepp och i hur de väljer att presentera henne.

7.2.2 Bildanalys

Artikelbilderna i både *Fria Tider* och *Samhällsnytt* är i de flesta fall relevanta, neutrala och har med nyheten att göra. De artikelbilder som avviker är artiklarna i *Fria Tider* gällande Greta Thunberg. Bland de 14 artiklarna vi analyserat från *Fria Tider* fanns det fem artiklar som innehöll bilder på Greta Thunberg.

I bilden till artikeln *Gretas jubel efter Preems besked: "Stor seger för klimatet"* ser vi en upprörd och ansträngd Greta (2020, Fria Tider). Dessa känslor har ingen täckning i texten eftersom det handlar om att hon visar glädje för beskedet om att Preem inte kommer bygga ut sitt raffinaderi.

I bilden till artikeln "*Extinction rebellion*" kan kriminaliseras efter sabotage mot *högertidningar* ser Greta upprörd och ängslig ut (2020, Fria Tider). Det finns täckning i texten för upprördhet då hon uttrycker sig upprört angående Boris Johnson och brittiska regeringen. Men på bilden ser Greta framför allt ängslig och ledsen ut och det finns ingen täckning för i texten.

I artikeln *Greta Thunberg blir chefredaktör på DN* flinar Greta på bilden (2020, Fria Tider). Leendet kan tolkas som glatt eller nöjt och belåtet. Det är dock inget stort leende, men heller inte ett neutralt leende. Det är inte ett leende som hade syntts på en pressbild.

I artikeln *Greta Thunberg efter klimatstrejken: "Mental kortslutning"* föreställer artikelbilden Greta Thunberg i EU-parlamentet (2020, Fria Tider). Bilden för sig själv kan räknas som neutral men vi menar att den tillsammans med rubriken kan uppfattas som missgynnade gentemot Greta. Detta på grund av att hon kan uppfattas som frånvarande och trött på bilden vilket i kombination med "mental kortslutning" kan verka anspela på hennes mående. Rubriken är missvisande, citatet kommer från meningen "Bara tanken på att befinna sig i en kris som vi inte kan köpa, bygga eller investera oss ur verkar skapa en slags kollektiv mental kortslutning", som Thunberg menar är en kollektiv känsla (2020, Fria Tider). På så sätt är också bilden missvisande och har inte täckning i artikeln. Detta är dock en pressbild, men vi bedömer att det handlar om subtil kritik och ironi gentemot Greta.

I artikeln "*Anti-Gretas*" attack på klimataktivister: "Motbjudande" ser vi tre bilder (2020, Fria Tider). Den första bilden föreställer ett kollage bestående av tre bilder. Första från vänster föreställer en bild på ett diagram. Den andra föreställer medieprofilen och den självutnämnda klimatförnekaren Naomi Seibt. Det finns en till bild på Naomi Seibt och en större bild på diagrammet, men dessa bilder kommer man bara åt med en prenumeration på tidningen. Som prenumerant får man se att diagrammet föreställer mängden koldioxidutsläpp från 1970-2020. I diagrammet framgår det att utsläppen har sjunkit drastiskt 2020.

Naomi Seibt är en tysk kvinna som i medier fått smeknamnet "anti-Greta". Bilden är smickrande. Naomi ser samlad och neutral ut. Hon är sminkad och tittar in i kameran. Bilden är tagen från hennes Instagram-konto och hon har publicerat den själv. Den tredje bilden föreställer Greta Thunberg under hennes tal inför FN i New York. Hon ser upprörd ut och är mitt i en mening ser det ut som. Bilden är till skillnad från bilden på Naomi Seibt inte smickrande. Framförallt är den inte tagen eller publicerad av henne själv. Detta skapar en enorm kontrast. Det speglar tydligt vad *Fria Tider* tycker om de två kvinnorna; Naomi ska framstå som seriös och stabil, Greta ska framstå som motsatsen. Detta följer också mönstret av hur man låtit Greta framstå i de andra artiklarna. Greta tilldelas ofördelaktiga bilder i flera av artiklarna. Naomi har även hon stått i talarstolen och i en nyhet om henne i Huffington Post har man valt en bild från ett tal istället (Huffington Post, 2020). Det ger ett mer neutralt intryck.

De slutsatser vi kan dra kring de artikelbilder på Greta Thunberg som syns i ovannämnda artiklar är att *Fria Tider* medvetet framställer henne i dålig dager. Gestaltningen av Greta har skett på ett oprofessionellt sätt. Ett neutralt förhållningssätt hade till exempel varit att använda sig av pressbilder. Det finns gott om neutrala pressbilder på Greta. Tre av fem bilder bedömer vi som subjektivt valda, eftersom de varken är neutrala eller typiska pressbilder, samt att de är uppenbart osmickrande. Då har vi inte inkluderat bilden från artikeln *Greta Thunberg blir chefredaktör på DN* då den kan tolkas både som neutral men också som negativ (2020, Fria Tider).

Sammanfattningsvis är porträtteringen av Greta Thunberg missgynnande och hon framställs på ett negativt sätt genom bildvalen.

7.2.3 Språkdetaljer

I framför allt *Fria Tider* men även i *Samhällsnytt* skrivs flera klimatrelaterade begrepp inom citattecken. De flesta av de ord som skrivs inom citattecken i *Fria Tider* är helt etablerade begrepp. Därför, och med grund i Språkrådets definitioner och beskrivningar, tolkar vi deras användning av citattecken i flera fall som syftning på ironi, avståndstagande, överdrift eller underdrift.

Övergripande för de artiklar vi har analyserat är en ironisk ingång till klimatfrågan och ett ställningstagande mot klimataktivister. Det yttrar sig både i användningen av citattecken, frasen "så kallade" före klimatrelaterade begrepp och att de väljer att titulera personer som klimatalarmister. I fyra artiklar från *Fria Tider* förekommer ordet klimat inom citattecken. Ifrågasättande av såväl begrepp som personer som har med klimatet att göra förekommer genom frasen "så kallade". Språkdetaljerna visar ett tydligt ställningstagande gentemot klimatförändringar från båda tidningar. Här följer exempel från den kritiska diskursanalysen vi applicerade på materialet.

I artikeln *Greta Thunberg blir chefredaktör på DN* har journalisten även vid ett tillfälle skrivit "så kallade klimatfrågan" (Fria Tider, 2020). I artikeln *Löfven: "Klimatet" är vårt största problem* har det skrivits på ett liknande sätt (Fria Tider, 2020). Där har journalisten skrivit "så kallade "klimatförändringar"

I artikeln *Svd backar efter hyllningsartikel om klimatextremist* har man förutom att skriva ut *klimat* inom citattecken även skrivit *klimatreporter* inom citattecken (Fria Tider, 2020). Även i artikeln *Hemköp ska straffa kunder som köper kött står klimatet* inom citattecken (Fria Tider, 2020).

Om vi antar att citattecken används på ett korrekt sätt rör det sig inte om att de ska fylla funktionen att citera vad en person säger, då endast klimatrelaterade begrepp skrivs inom citattecken. Om man tar artikeln där Löfven är med som exempel så säger Löfven att "Klimatet är vårt största problem" (Fria Tider, 2020). Men artikelns titel är *Löfven: "Klimatet" är vårt största problem*. Därför kan man anta att det rör sig om ett avståndstagande eller ironisk antydning. Den samlade uppfattningen blir alltså att skribenterna är skeptiska till den etablerade förklaringen till begrepp som rör klimatet, eller kring hur de används.

I artikel *Preem drar tillbaka ansökan om utbyggnad* står det att "COVID-19-krisen och dess effekter på världsekonomin har "bidragit" till att projektet inte längre är kommersiellt hållbart, enligt bolaget" (Fria Tider, 2020). Här skulle det kunna handla om citering av ordet bidragit men återigen citeras bara ett ord. Med tanke på mönstret kring klimatrelaterade begrepp finns det alltså goda skäl att anta att det istället handlar om en sorts ironi. I artikeln berättas det att Miljöpartiet gjort att Preems ROCC-projekt drog ut på tiden. Det skulle kunna vara så att skribenten menar att den största bidragande orsaken till nedläggningen är påtryckningar och kritik från Miljöpartiet och de organisationer som motsatt sig projektet, istället för COVID-19-krisen. Det är svårt att avgöra exakt om det är så skribenten har tänkt men användningen av citattecken är besynnerlig.

Både *Fria Tider* och *Samhällsnytt* använder sig av begreppen klimatalarmist och klimataktivist. Nationalencyklopedin förklarar begreppet alarmist: person som (på ett överdrivet sätt) varnar för faror och olyckor och därmed riskerar att skapa onödigt panik. Begreppet en aktivist beskrivs som en handlingsinriktad medlem av ett parti eller annan organisation, t.ex. ”partiaktivist”, ”miljöaktivist” eller ”djurrättsaktivist”(NE, 2020). Utifrån dessa begreppsförklaringar är det tydligt att valet mellan att titulera någon med aktivist eller alarmist påverkar inställningen till den person eller grupp väsentligt och ger helt olika bilder av deras aktioner. I artikeln *Greta Thunberg blir chefredaktör på DN* blir Greta titulerad som klimatalarmist men i artikeln *Gretas jubel efter Preems besked: ”Stor seger för klimatet”* blir hon istället titulerad som aktivist (Fria Tider, 2020).

7.3 Fördjupningsfasen

Från den kvalitativa fasen kunde vi ta med oss att det fanns stora likheter mellan de olika tidningarna men att det även var saker som skiljde dem åt. Vi valde att ta med oss analysfrågorna kring gynnande, språkdetaljer och bildanalys i fördjupningsfasen. Här valde vi att kolla tillbaka på artiklar skrivna under den niomånadersperiod som var före vår start för kartläggningsfasen (26 oktober 2019 - 25 juli 2020). Det vi såg hos *Fria Tider* som mest framträdande var deras val av att använda orden alarmist och extremist på ett flertal människor och att dessa ord ofta förekom i ett flertal artiklar. Därför valde vi i fördjupningsfasen att analysera artiklar där orden alarmist, aktivist eller extremist fanns med i rubrik eller artikeltext. I *Samhällsnytt* valde vi att fördjupa oss i artiklar som handlade om förnybar omställning eller energi då en skeptisk inställning till dessa ämnen ofta hade framkommit i de tidigare artiklarna. Då grunden till de valda artiklarna skiljer sig i denna fördjupningsdel har vi valt att dela upp resultatet efter nättidning. I analys- och diskussionsdelen reflekterar vi sedan över likheter och skillnader mellan de två tidningarna.

7.3.1 Samhällsnytt

Samtliga av de nio artiklarna från *Samhällsnytt* hade neutralt valda bilder. De flesta föreställde vanliga vindkraftverk eller vindkraftsparker. Miljöpartiet förekom i två artiklar och missgynnades av båda. En av artiklarna handlade om kolkraft och där lyftes det fram hur de. I samma artikel fick Spaniens regering kritik för att satsa på en grön omställning.

Det som är tydligast i den här analysen är att vindkraft blir föremål för stark kritik. De tre artiklar som har med politiska aktörer visar även tecken på politiska vinklingar, just på grund av missgynnandet av Miljöpartiet och gynnandet av Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna förekommer dock bara en gång och det blir därför svårt att göra en tydlig analys där.

Sammanfattningsvis kan man säga att de som gynnas är de som ställer sig emot grön omställning och som är kritiska till vindkraft och förnybar energi.

Tre av de nio artiklarna visade tecken på ironi eller avståndstagande i användningen av citattecken. Dessa fem exempel förekom:

Ex. 1: *så kallad ”grön omställning”*

Ex. 2: *”förnybar” vindkraft*

Ex. 3: "gröna växlingar"

Ex. 4: "klimatförändringar"

Ex. 5: "global uppvärmning"

Klimatförändringar och *global uppvärmning* är vanligt förekommande begrepp och precis som i den kritiska diskursanalysen ser vi inte några behov av att använda citattecken för dessa begrepp. *Gröna växlingar* är mindre klart vad det betyder. Ordet *Förnybar* används med största sannolikhet för att rikta kritik mot vindkraften, eftersom *Samhällsnytt* överlag riktar mycket kritik mot vindkraft. Denna användning av citattecken stödjer vårt antagande om användningen av citattecken som verktyg för ironi eller avståndstagande. De flesta skulle nog förstå vad *grön omställning* betyder, men här används det med orden *så kallad*. Det gör att skribenten får ett tydligt avstånd till påståendet.

Denna typ av ironi och avståndstagande fann vi även i den kvalitativa fasen.

Sammanfattningsvis bevisar språkanalysen att det förekommit liknande inslag av ironi och avståndstagande gällande klimatrelaterade begrepp även under den här fördjupande analysen.

7.3.2 Fria Tider

De flesta bilder var enligt oss neutralt valda då de handlade om nyheten. Personbilderna utgjordes ofta av pressbilder eller när de hade en neutral min. De mönster vi såg i den kvalitativa fasen var att bilder på Greta ofta var missgynnande för henne. De tre bilder som stack ut i den här analysen var just tre bilder på Greta. I en artikeln *Bolsonaro om Klimat-Greta: "En snorunge"* ser man en bild föreställande Bolsonaro bredvid en bild föreställande Greta (Fria Tider, 2019). Bilden på Bolsonaro är en typisk pressbild. Bilden på Greta är mitt i en min, där Greta ser lite frånvarande ut. Samma bild användes i artikeln *Greta Thunberg efter klimatstrejken: "Mental Kortslutning"* (Fria Tider, 2020). I artikeln *Greta kräver att Siemens viker sig för hennes klimatkrav* flinar Greta och ser nöjd ut (Fria Tider, 2020). Leendet kan tolkas som ett hånleende och är inte neutralt. Samma bild användes i artikeln *Greta Thunberg blir chefredaktör på DN* (Fria Tider, 2020). I artikeln *Greta får oljebaronens hederspris* stirrar Greta bortom kameran och har en väldigt intensiv blick. Denna bild är inte neutral och missgynnar Greta (Fria Tider, 2020).

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att missgynnande bilder gentemot Greta, som i det här fallet representerar aktivister, alarmister och extremister, inte förekommer lika ofta under perioden 26 oktober 2019 - 25 juli 2020 som under den kortare perioden 26 juli 2020 - 25 oktober 2020.

De tydligaste trenderna i språkdetaljerna var användandet av citattecken och orden *så kallade* i kombination med klimatbegrepp. Ett exempel på en användning av detta finns i artikeln *Klart: EU utlyser "klimatnödläge"* (Fria Tider, 2019). Där står det följande:

"Detta för att markera en nödsituation, att så kallade klimatförändringar måste bekämpas akut."

Liknande användning av orden *så kallade* förekommer i åtta artiklar till, sammanlagt nio av de 30 vi har granskat i den här fasen.

Klimatrelaterade begrepp skrivs i citattecken i nio artiklar. Det är ord såsom klimatet och klimatförändringar som är etablerade begrepp och inte behöver skrivas med citattecken. Ordet *experter* skrivs även inom citattecken i artiklarna *PO Eriksson om Expressens klimatuthängning: "En fälla"* och *Klimatlarmet: byt ut din katt mot en get*. Detta hänvisar till experter som arbetar med klimat och miljö.

I *Fria Tider* fanns en tydlig trend av avståndstagande kring klimatrelaterade begrepp. I två artiklar tas det även avstånd från experter inom klimat och miljö. I dessa 30 artiklar förekommer alltså samma språkdetaljer från den kvalitativa fasen ofta.

I 15 av artiklarna missgynnas Greta Thunberg. Hennes uttalanden, handlingar eller personer hon har koppling till blir offer för kritik. Gruppen Extinction Rebellion får kritik tre gånger och vänsterextrema grupper missgynnas två gånger. I övrigt missgynnas flera olika aktörer vid enstaka tillfällen. Dessa är EU, FN, Expressen, Pär Holmberg, Gretas följare, en expert, en konstnär, George Soros, och aktivister. Ingen gynnas direkt av dessa artiklar, förutom i förlängning de som är kritiska till Greta Thunberg och resterande aktörer som missgynnas.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att Greta och aktörer som förespråkar åtgärder för att hejda klimatförändringar även här missgynnas.

8. Slutdiskussion och analys

Utifrån våra frågeställningar och analyschemat kommer vi nu tolka vårt material i bakgrund till gestaltningsteorin, medielogik samt den tidigare forskning vi presenterat. Här har vi sammanfattat fyra delar med de partier som vi finner relevanta ur vårt resultat.

8.1 Urval och prioritering

Genom den kvantitativa undersökningen kunde vi se en samstämmighet mellan *Fria Tiders* och *Samhällsnytt*s prioritering av ämnen. Likheten i ämnesfördelningen hos artiklarna vi kodade var häpnadsväckande. Den gemensamma prioriteringen i kombination med den delade skepticismen gentemot typiska klimatkurser och klimatpolitik kan ses som ett kvitto på att båda dessa nättidningar präglas av liknande ideologiska strukturer.

Det ska även tilläggas att de artiklar som handlade om brott och kriminalitet ofta handlade om invandrare eller asylsökande som begick brott. Även detta bekräftar den invandringskritiska ideologiska prägeln.

De båda nättidningarnas nyhetsrapportering handlar framför allt om brott och kriminalitet samt politik. Endast omkring en procent av materialet utgjordes av klimatartiklar. Av det kan vi dra slutsatsen att klimatet är ett lågt prioriterat ämne i båda medierna. Ideologiskt sett är detta inte förvånande. Avsnitt 2. *Tidigare forskning* visar att det finns en hög andel klimatförnekare bland högnationalister och konservativa. Klimatrapporteringen är inte prioriterad i dessa tidningar och mer utrymme ges till ämnen såsom invandring och asyl. Detta bekräftar även Holt (2016) i att skribenter inom alternativa medier tycker att traditionella medier mörklägger invandringsfrågan genom att inte rapporterar om detta och att det är något som de tycker bör göras.

Rapporteringen om klimatet verkar dessutom inte handla om klimatförändringar i sig. Det hänvisas sällan till forskning, och när det gör det riktas det kritik till forskare och experter. Det finns alltså inget utbildningssyfte gällande klimatförändringar i dessa tidningar. Istället verkar nyhetsrelevansen finnas någon annanstans. Här såg vi däremot en olikhet. Hos *Fria Tider* handlade det ofta om aktörer, såväl aktivister och extremister som politiker och regering, ibland på internationell nivå. Hos *Samhällsnytt* handlade det istället ofta om lokala företeelser, där vindkraft och förnybar energi var ett prioriterat ämne. Varför det skiljer sig åt vet vi inte, men det finns ett tydligt urval hos båda då *Fria Tider* fäster störst vikt vid att ge utrymme för kritik gentemot individer, partier och organisationer och *Samhällsnytt* istället väljer att ge utrymme för kritik från olika grupper av privatpersoner gentemot omställningen till förnybar energi. Här är det tydligt att de båda tidningarna har valt ut vad de vill rapportera om angående klimatet utefter den kritik de vill ge utrymme för.

I *Fria Tider* riktades det i de allra flesta fall kritik till de aktörer eller politiska makter som försökte göra något för att hejda klimatförändringar, vare sig det handlade om en protest eller ett nytt politiskt beslut. I *Samhällsnytt* riktades det ofta stark kritik till förnybar energiomställning. Hos båda tidningarna förekom det dock kritik gentemot såväl aktörer som förnybar energi. Där fanns det en likhet. Av detta kan vi dra slutsatsen att båda dessa tidningar har producerat material präglad av en ideologi som är kritisk gentemot hanteringen

av klimatfrågor hos offentliga personer, politiker, rörelser och organisationer. Även att tidningarnas underliggande medielogik troligen styrs av att de vill vara ett alternativ till de etablerade medierna och även att det är det som är skapat och förväntas av sin publik. Däremot är det tydligt, utifrån urvalet sett, att det endast finns intresse av att ge stark kritik i klimatdebatten, men inte att komma med någon lösningsorienterad journalistik. Det finns helt enkelt inte någon vilja att göra något åt rådande klimatsituation.

Att det finns ett tydligt urval i vilka artiklar man väljer att publicera om ämnet klimat visar på att det finns en medielogik som styr urvalet. Båda tidningarna har valt att publicera nyheter som faller i linje med klimatskepticism. Den tidigare forskningen visar att klimatskepticism är vanligt inom högernationalistiska grupper. Urvalet, som visar på en tydlig klimatskepticism visar att det finns god anledning att tro att en högernationalistisk ideologi präglar skribenterna och de båda redaktionerna i deras klimatrapportering.

8.2 Greta Thunberg

Det mest framträdande i *Fria Tidens* artiklar är hur man lyfter fram Greta Thunberg. Greta förekommer ofta i *Fria Tidens* klimatrelaterade artiklar. I både den kvalitativa fasen och fördjupningsfasen dök hon upp i många artiklar. Vissa av artiklarna verkar vara utformade framför för att göra henne till offer för kritik.

Greta har blivit ett sorts dragplåster i *Fria Tider*. Hon förknippas med organisationer, får kritik och beröm av offentliga personer och tas upp i artiklar där det egentligen inte finns en solklar koppling eller anledning. Det är tydligt att *Fria Tider* har en kritisk inställning till Greta. Greta ges i artiklarna både titeln aktivist och alarmist. Alarmist är en titel som har en negativ klang. Hon förknippas även med extremister. Greta blir ansiktet utåt för en radikal och extremistisk klimatrörelse i flera av artiklarna hon är med i. Eftersom hon får otroligt mycket kritik skulle man kunna beskriva henne som en sorts klimat-syndabock.

Flera av bilderna som används i *Fria Tider* föreställande Greta fyller en uppenbar funktion i att förlöjliga henne. Allra tydligast är det när en bild av henne sätts jämte en bild av Naomi Seibt, även kallad *Anti-Greta*. Naomi Seibt blir som en sorts motsats till Greta både i bild och i namn.

Greta är, med våra samhällsstrukturer mätt, radikal och ur en konservativ synpunkt kan det vara otroligt hotande när någon beskyller hela samhället för att ha systematiskt gjort fel i flera årtionden. Precis som klimatförändringar hotar oss hotar också Gretas och klimatrörelsens tid i ramplyuset traditionella samhällsstrukturer. Det bästa sättet att få folk att sluta lyssna på Greta, om alla andra medier ändå rapporterar om henne, är att förlöjliga henne och visa att man inte tar henne på allvar. Detta har *Fria Tider* gjort i de artiklarna hon är med i. Greta har blivit känd för hennes kamp mot klimatförändringar. Det är det som förknippas med henne. Om *Fria Tidens* redaktion och skribenter är emot vad Greta står för vill de förmedla detta så att deras publik uppfattar henne ur samma synvinkel som de själva gör. Det finns såklart andra orsaker att vara kritisk till en offentlig person, men i kombination med språket kring klimatrelaterade begrepp, diskursen som förs kring klimatet, samt kritiken till experter och aktörer som försöker göra något för att hindra klimatförändringar så är det svårt

att dra andra slutsatser än denna: *Fria Tider* har som avsikt att gestalta Greta som en opålitlig och figur för att tysta ner klimatdebatten.

8.3 Likheter och skillnader

Vi har redan presenterat några likheter och skillnader mellan de båda medierna men här redogör vi för ytterligare jämförelser för att tydligt visa på hur de två olika tidningarna skiljde sig i ljuset av frågeställningarna.

Fria Tider har till skillnad från *Samhällsnytt* ett mycket större fokus på aktörer och det riktas kritik mot de som står bakom klimatrelaterade beslut eller uppmuntrar till handling för klimatets skull. De flesta aktörer får titlar eller förknippas med vissa ord. Det handlar i de här fallen om hur man paketerar nyheten. När man skriver om aktörer på det här sättet förknippar man personen eller gruppen med titeln som man ger den. I det här fallet blir det problematiskt eftersom *Fria Tider* aldrig har något gott att säga om klimatpolitik eller klimataktivisterna. Sättet man uttrycker klimatrelaterade begrepp på (genom att skriva "så kallade klimatet" och sätta klimatbegrepp inom citattecken) gör dessutom att man inte tar klimatfrågor på allvar. Att därför bunta ihop aktörer med klimatbegrepp gör att de blir offer för kritik och att deras åsikter och uttalanden blir förminskade. Det handlar bland annat om ord som *klimatalarmist* och *Klimat-Greta*. Detta gör att aktörerna inte tas på allvar eftersom ämnet inte tas på allvar. Tydligaste tecknet här är hur Greta gestaltas.

I *Fria Tider* har man dessutom en vinjett med namnet "*Klimathotet*" (med citattecken). Klimathotet är ett begrepp som inte behöver förklaras. Att den vinjetten är inom citattecken förminskar innebörden av ordet *klimathotet* och det är antagligen ett avståndstagande eller en ironisk benämning. Redan vid vinjetten är det alltså tydligt att allt som har med klimatet att göra inte ska tas på allvar.

En likhet mellan de två nättidningarna är just att man använder språkdetaljer för att förminska, håna eller ta avstånd från klimatrelaterade begrepp eller aktörer som förknippas med klimatet. Det förekom oftare i *Fria Tider* dock. Språkdetaljerna i båda dessa tidningar vittnar om en likasinnad inställning till klimatet, en inställning som är kritisk till klimatexperter såväl som klimataktivisterna.

Problematikeringen om att en ideologi präglar medier på ett sätt som ifrågasätter etablerat forskning når alltså sitt bemötande här i vår analys. Det finns alltså starka misstankar om att det finns en bakomliggande ideologi som styr dessa mediers material med en klimatkritisk prägel. Precis som det är beskrivet i tidigare forskning så försöker man i båda dessa två medier alltså tysta ner och ifrågasätta allvaret i klimatförändringarna som sker.

En av olikheterna mellan de båda tidningarna är att *Samhällsnytt* inte använt sig av bilder på samma sätt som *Fria Tider*. *Samhällsnytt* har varit mer neutrala i sina val av bilder. Detta kan grunda sig i kravet från "spelregler för Press, radio och TV" att bilder och tillhörande text inte får vilseleda eller lura läsaren. Samtidigt handlade deras bilder framför allt om förnybar energi och det är svårt att dra analyser från valet av bilder på exempelvis vindkraftverk.

En likhet mellan de båda tidningarna är att de som missgynnas ofta är samma aktörer: klimataktivisterna, vänsteraktivisterna, regeringen, Miljöpartiet och förespråkare för förändringar

för att hejda klimatet. Hos *Fria Tider* förekommer detta oftare än hos *Samhällsnytt*. Att Miljöpartiet eller regeringen skulle missgynnas av artiklarna är inte förvånande. Dessa tidningar präglas av högerpolitiska ideal och dessutom är det vanligt för medier att kritiskt ifrågasätta makthavare. Däremot missgynnas nästan alltid de som kämpar för att försöka upplysa om klimatförändringar eller driva på förändringar för att hejda dem. Genom att ta del av dessa mediers klimatrapportering får man alltså uppfattningen av att nästan alla som kämpar för att hejda klimatförändringar gör fel.

8.4 Klimatskepticism eller klimatförnekelse

Varför vill man då tysta ner klimatdebatten? Det skulle kunna handla om två anledningar. Antingen tycker man att det är skadligt eller farligt att prata om klimatet. Eller så tycker man att man nu pratar om klimatet på fel sätt. Klimatet är, som tidigare etablerat, ett lågt prioriterat ämne och ingen av dessa två tidningar verkar ha ett intresse i att utbilda läsarna kring den planetära situationen.

Vi har gjort bedömningen att både *Fria Tider* och *Samhällsnytt* är klimatskeptiska nyhetsmedier. Varför vi har valt att kalla dem för klimatskeptiska medier och inte klimatförnekande medier handlar om att vi i vår studie inte funnit att de förnekat att människor står som orsak till klimatförändringar. De har båda uttryckt skepticism gentemot att klimatförändringar skulle förekomma, och att det skulle vara på grund av mänsklig påverkan, men inte ren förnekelse.

8.5 Förslag på vidare forskning

Under förloppets gång har vi stött på en hel del områden som skulle behöva studeras vidare. I den här delen följer våra förslag på vidare forskning samt utveckling och motivering.

Greta Thunberg dök upp i sex artiklar i den kvalitativa fasen och i 15 artiklar under fördjupningsfasen. Greta missgynnades av *Fria Tiderns* rapportering av henne. Vi har förklarat hur detta har sett ut men man hade fått en bättre förståelse för *Fria Tiderns* gestaltning om det hade forskats i varför Greta blir gestaltad på detta sätt. Mer forskning om gestaltningen av Greta Thunberg hade alltså varit intressant för att få reda på tidningens karaktär och klimatinställning.

För att få en bättre förståelse av hur prioriteringen av klimatet ser ut för både *Fria Tider* och *Samhällsnytt* hade det varit av intresse att koda andra mediers klimatartiklar och jämföra det med antalet klimatartiklar i *Fria Tider* och *Samhällsnytt* eller andra alternativa medier. En sådan forskning kan ge ökad förståelse i hur traditionella och alternativa medier skiljer sig i rapporteringen om klimatet. Ett par tidningar som vi ville studera men inte lyckades med var *Nya Tider* och *Nyheter Idag*. Tillsammans med våra två undersökta nättidningar utgör de största högeralternativa nyhetsajterna i Sverige. En framtida idé hade varit att studera samtliga tidningars klimatrapportering för att få en uppfattning av hur svenska alternativa högermediers samlade bild av klimat ser ut.

I den här studien resonerar vi en hel del kring de ideologiska ramverk som styr materialet i *Fria Tider* och *Samhällsnytt*. Men just hur den högernationalistiska ideologin styr materialet hade varit av värde för ökad förståelse för tidningarnas utformning av materialet. Kopplingen

mellan högernationalism och klimatförnekelse är ett relativt outforskat ämne där Martin Hultman är en av de mest framträdande (Hultman, 2018). Hultmans forskning handlar till stor del om maskulinitet och klimatförnekelse, men även om hur en högernationalistisk ideologi ligger till grund för klimatskepticism eller klimatförnekelse hade kunnat förklara hur dessa tidningar utformar sitt material. Det var inte en av våra frågeställningar och därför valde vi att bara förklara att det fanns en koppling till ett ideologiskt ramverk, men vill man gå ännu djupare i det här ämnet bör man forska kring just hur en högernationalistisk ideologi påverkar materialet.

En sista sak som vi anser hade varit intressant att forska inom är kommentarsfälten i *Samhällsnytt*. Redaktionen har valt att inte moderera i kommentarsfälten och är noga med att det inte är en del av deras publicerade material. Kommentarsfälten är ibland extrema och det riktas stark kritik mot etablissemang, politiker, aktivister, miljö rörelsen. Att jämföra kommentarsfälten med kommentarsfält från andra nyhetssajter hade gett en ökad förståelse för hur publiken ser ut.

9. Referenser

Litteratur:

- Atton, Chris. (2006). *Approaching Alternative Media: Theory and Methodology*. *Alternative Media*. (3:e upplaga) SAGE Publications. London. Thousand Oaks. New Dehli.
- Andi, Simge. (2020). *How People Access News about Climate Change*. Newman N., Fletcher R., Schulz A., Andi S., Kleis Nielsen R. (red.) *Reuters Institute Digital News Report 2020*. Reuters Institute for the Study of Journalism. University of Oxford.
- Berglez, Peter. (2019). *Kritisk diskursanalys*. I Ekström, Mats. (Red), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (s. 225-254). Lund: Studentlitteratur AB.
- Chong, Dennis., & Druckman James N. (2007). *Framing Theory*. *Annual Review of Political Science*, 10(1), 103-126. doi: 10.1146/annurev.polisci.10.072805.103054.
- Djerf-Pierre, Monika. (2012b). *When attention drives attention: Issue dynamics in environmental news reporting over five decades*. *European Journal of Communication*. 27(3), 291-304. doi: 10.1177/0267323112450820.
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., & Wängerud, Lena (red.) (2012) *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts Juridik AB.
- Esser, Frank. (2013). *Mediatization as a challenge: Media logic versus political logic*. I.H.Kriesi, S.Lavenex, F. Esser, J. Matthes, M. Buhlmann & D. Bochler (red.), *Democracy in the age of globalization and mediatization* (s. 155-176).
- Holt, Kristoffer. (2016). *"Alternativmedier"? En intervjustudie om mediekritik och mediemisstro*. Lars Truedson (Red.) *Migrationen i medierna – men det får en väl inte prata om?* (s. 113–149) Visby: Institutet för mediestudier.
- Holt, Kristoffer. (2019). *Right-wing alternative media*. Routledge Focus. Taylor and Francis.
- Ihlebak, Karoline, Andrea, & Sandborg, Linn, A.C. (2019). *Start Sharing the News: Exploring the Link Between Right-wing Alternative Media and Social Media During the Swedish 2018 Election*. Department of Media and Communication, University of Oslo.
- Kalogeropoulos, Kostas. & Newman, Nic. (2019). *Who Uses Alternative and Partisan Brands?* Dr Levy D. A. L., Newman N., Fletcher R., Kalogeropoulos A., Kleis Nielsen R. (red.) *Reuters Institute Digital News Report 2018*. Reuters Institute for the Study of Journalism. University of Oxford.

Karlsson, Ola. (2017). *Svenska skrivregler*. Språkrådet - Institutionen för språk och folkminne. Stockholm.

Krange, Olve., Kaltenborn, Bjørn, P. & Hultman, Martin. (2018). *Cool dudes in Norway: Climate change denial among conservative Norwegian men*. *Environmental Sociology* 5(1), 1–11. doi: 10.1080/23251042.2018.1488516

McCright, Aaron, M., & Dunlap, Riley., E. (2011). *Cool dudes: The denial of climate change among conservative white males in the United States*. Department of Sociology, Oklahoma State University, Lyman Briggs College, Department of Sociology, Environmental Science and Policy Program, Michigan State University.

Shehata, Adam., & Hopmann, David N. (2012). *Framing Climate Change*. *Journalism Studies*, 13(2) 175-192.

Shehata, Adam. (2019) *Journalistikens dagordningar och gestaltningar*. I Karlsson och Strömbäck(red) *Handbok i journalistikforskning*. (s. 342). Studentlitteratur AB.

Strömbäck, Jesper. (2019). *Journalistikens nyhetsurval och nyhetsvärderingar*. I Karlsson och Strömbäck(red) *Handbok i journalistikforskning*. (s. 178). Studentlitteratur AB.

Zizek, Slavoj. (1999). *Mapping Ideology*. Verso.

Annat:

Chalmers. (2018-09-10). *Klimatförnekelse kopplad till högernationalism*. Hämtad 2020-12-05 från

<https://www.chalmers.se/sv/institutioner/tme/nyheter/Sidor/Klimatf%C3%B6rnekelse-starkt-kopplad-till-h%C3%B6gernationalism.aspx>.

Eriksson, Ida. (2017). *“Alla är alarmister” - Varför är de skandinaviska högerpopulistiska partierna klimatskeptiker?* Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen.

EU Science Hub. (2020-09-09). *Global CO2 emissions continue to rise but EU bucks global trend*. The European Commission’s Science and Knowledge Center. Hämtad 2020-12-08 från <https://ec.europa.eu/jrc/en/news/global-co2-emissions-continue-rise-eu-bucks-global-trend>.

Förenta Nationerna / Framework Convention on Climate Change. (2015). *Adoption of the Paris Agreement, 21st Conference of the Parties*. Paris: United Nations.

Huffington Post. (2020). *Why Climate-Change Deniers Are Sexualizing Figures Like Greta Thunberg And Naomi Seibt*. Hämtad den 30 november 2020 från https://www.huffingtonpost.ca/entry/greta-thunberg-naomi-seibt_ca_5e62b394c5b68d6164543332

IPCC. (2018). *Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty*. Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, and T. Waterfield (red).

MCC. (2020). *That's how fast the carbon clock is ticking*. Mercator Research Center on Global Commons and Climate Change. Hämtad 2020-12-05 från <https://www.mcc-berlin.net/en/research/co2-budget.html>

Nationalencyklopedin. (2020). *Aktivist*. Hämtad 2020-11-27 från <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/aktivist>

Nationalencyklopedin. (2021). *Klimatförändring*. Hämtad 2021-01-20 från <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/klimatförändring>.

Nationalencyklopedin. (2021). *Alarmist*. Hämtad 2021-01-20 från <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/klimatförändring>.

Nationalencyklopedin. (2021). *Förnybar energikälla*. Hämtad 2021-01-20 från <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/klimatförändring>.

Nationalencyklopedin. (2021). *Neutralitet*. Hämtad 2021-01-20 från <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/neutralitet>

Retriever & Vi i Skogen (2019). *Varmare klimat – iskall nyhet*. Stockholm: Botkyrka offset

Simonsson, Josephine, Freje. (2020, 17 april). *Medierna granskar: Vilka ligger bakom Samhällsnytt?*. Sveriges Radio. Hämtad 2020-12-17 från <https://sverigesradio.se/artikel/7454767>.

UNCC. (2020). *The Paris Agreement*. United Nations, Framework for Climate Change. Hämtad 12 december 2020 från <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>.

Valmyndigheten. (2018-09-14). *Val till riksdagen - Ålder och kön*. Hämtad 2020-12-18 från <https://data.val.se/val/val2018/alkon/R/rike/alderkon.html>.

Bilaga 1: Analyserade artiklar

En förteckning över de artiklar som publicerades på *Fria Tider* och *Samhällsnytt* under perioden 26 juli - 25 oktober och analyserades under den kvalitativa fasen.

Fria tider

Greta Thunberg blir chefredaktör på DN

<https://www.friatider.se/greta-thunberg-blir-chefredaktor-pa-dn>

Svd backar efter hyllningsartikel om klimatextremist

<https://www.friatider.se/svd-backar-efter-hyllningsartikel-om-klimatextremist>

Hemköp ska straffa kunder som köper kött

<https://www.friatider.se/hemkop-ska-straffa-kunder-som-koper-kott>

MP-toppen känner skadeglädje efter Preems besked - "Hade inte skett utan oss"

<https://www.friatider.se/mp-toppen-kanner-skadeglädje-efter-preems-besked-hade-inte-skett-utan-oss>

Gretas jubel efter Preems besked: "Stor seger för klimatet"

<https://www.friatider.se/gretas-jubel-efter-preems-besked-stor-seger-klimatet>

Preem drar tillbaka ansökan om utbyggnad

<https://www.friatider.se/preem-drar-tillbaka-ansokan-om-utbyggnad>

Storstudie: Människan – inte klimatet – bakom utdöda däggdjur

<https://www.friatider.se/storstudie-manniskan-inte-klimatet-bakom-utdoda-daggdjur>

"Extinction rebellion" kan kriminaliseras efter sabotage mot högertidningar

<https://www.friatider.se/extinction-rebellion-riskerar-kriminalisering-efter-sabotage-mot-hogertidningar>

MP kräver stopp för Preem-utbyggnad: "Klimatskadligt"

<https://www.friatider.se/mp-kraver-stopp-preem-utbyggnad-klimatskadligt>

Löfven: "Klimatet" är vårt största problem

<https://www.friatider.se/lofven-klimatet-ar-vart-storsta-problem>

"Anti-Gretas" attack på klimataktivisterna: "Motbjudande"

<https://www.friatider.se/anti-gretas-attack-pa-klimataktivisterna-motbjudande>

Greta Thunberg efter klimatstrejken: "Mental kortslutning"

<https://www.friatider.se/greta-thunberg-efter-klimatstrejken-mental-kortslutning>

Regeringen pekar ut hästar som miljöhot i rapport

<https://www.friatider.se/regeringen-pek-ut-hastar-som-miljohot-i-rapport>

Skatten på plastpåsar ett fiasko

<https://www.friatider.se/skatten-pa-plastpavar-ett-praktfiasko>

Samhällsnytt

Hundratals havsörnar dödas av vindkraftverk – försök med målade rotorblad ska minska massdöden <https://samnytt.se/hundratals-havsornar-dodas-av-vindkraftverk-forsok-med-malade-rotorblad-ska-minska-massdoden/>

Nej till naturödeläggande vindkraftspark om folket får bestämma <https://samnytt.se/nej-till-naturodelaggande-vindkraftspark-nar-folket-fick-bestamma/>

Preem skrinlägger utbyggnad av raffinaderi i Lysekil – anger coronakrisen som orsak <https://samnytt.se/preem-skrinlagger-utbyggnad-av-raffinaderi-i-lysekil-coronakrisen-orsak/>

Miljöprofessor om plastpåskatten: "Helt feltänkt" <https://samnytt.se/miljoprofessor-om-plastpaseskatten-helt-feltankt/>

Klimatextremister greps av polisens insatsstyrka – attackerade Preemraff i Lysekil <https://samnytt.se/klimatextremister-greps-av-polisens-insatsstyrka-attackerade-preemraff-i-lysekil/>

SVT:s klimatrapporing granskad – får underkänt <https://samnytt.se/svts-klimatrapporing-granskad-far-underkant/>

Ny forskning ska utreda 'maskulina normers' påverkan på klimatet <https://samnytt.se/ny-forskning-ska-utreda-maskulina-normers-paverkan-pa-klimatet/>

Bördig skånsk jordbruksmark läggs i träda – ska bli solcellsparker <https://samnytt.se/bordig-skansk-jordbruksmark-laggs-i-trada-ska-bli-solcellsparker/>

Ny tvångslag upphäver kommunala självstyret – ska inte kunna säga nej till vindkraftsparker <https://samnytt.se/ny-tvangslag-upphaver-kommunala-sjalvstyret-ska-inte-kunna-saga-nej-till-vindkraftsparker/>

Vänsterextrema klimataktivisterna stoppade trafiken i centrala Stockholm <https://samnytt.se/vansterextrema-klimataktivisterna-stoppade-trafiken-i-centrala-stockholm/>

Elbrist när nätjättarnas serverhallar slukar motsvarande vad hela kärnkraftverk producerar <https://samnytt.se/elbrist-nar-natjattarnas-serverhallar-slukar-motsvarande-vad-hela-karnkraftverk-producerar/>

Politiska styret i Malung-Sälen kör över folkomröstning - Ripfjället ska skövlas till vindkraftspark <https://samnytt.se/politiska-styret-i-malung-salen-kor-over-folkomrostning-ripfjallet-ska-skovlas-till-vindkraftspark/>

Bilaga 2: Kodschema

Kodschema för kartläggningsfasen. Artiklarna är hämtade från Fria Tider och Samhällsnytt mellan datumen 26 juli och 25 oktober 2020.

Variabel	Label	Kategori/Value Label
V1	Namn på tidning	Skriv i namn
V2	Datum	ÅÅMMDD
V3	Rubrik	Skriv i rubrik
V4	Nyhetsämne	1. Klimat 2. Ekonomi 3. Kultur 4. Sport 5. Politik 6. Vetenskap 7. Debatt/Åsikt/Ledare 8. Hälsa 9. Brott och kriminalitet 10. Asyl och immigration 11. Olyckor 12. Nyhetsmedia 99. Övrigt